लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण

केराबारी गाउँपालिका, मोरङ

प्रतिवेदन

२०८०

प्रस्तुतकर्ता

गणेशप्रसाद तिमल्सेना

स्वतन्त्र परामर्शदाता

क. परिचय खण्ड

१ पृष्ठभूमि

संबिधानत समानुपातिक समावेशी र सहभागितामूलक सिद्धान्तका आधारमा समतामूलक समाजको निर्माण गर्न राज्यका सबै अंग, तह र क्षेत्रगत विषयहरूमा लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) को विषयलाई आन्तरिकीकरण, मूलप्रवाहीकरण र संस्थागत गर्नुपर्ने आवश्यकता महसुस गरि नेपालको शासकीय संरचना संघीय, प्रदेश र स्थानीय गरी तिनै तहको आम निर्वाचन भई कार्यान्वयनमा आए पश्चात् संघीय संरचनामा रुपान्तरण भइ सबै तहमा आ-आफ्नो सरकार स्थापित भई संचालनमा रहेको अवस्था छ । संविधानले यी तिनै तहका सरकारलाई व्यवस्थापिका, कार्यपालिका र न्यायिक अधिकार प्रदान गरेको छ । संघीयताको अभ्यास मुलुकको लागि नयाँ भएको र संघीयता कार्यान्वयनका लागि स्थानीय, प्रदेश एवं संघीय सरकारको स्थापना र यी तिनै तहका सरकारको संस्थागत विकास हुनु अत्यावश्यक देखिन्छ | यसै सन्दर्भमा संविधानद्वारा परिकल्पना गरिएको समानता र समावेशितामा आधारित समाज निर्माण गर्न स्थानीय तथा प्रदेश सरकारको प्रणाली, प्रक्रिया तथा संरचनालाई लैंगिक समानता तथा सामाजिक समवेशिकरणको दृष्टिकोणबाट संवेदनशील एवम उत्तरदायी बनाउन जरुरी देखिन्छ |

नेपालको संविधानको धारा १८ मा उल्लिखित समानताको हकमा सबै नागरिक कानूनको दृष्टिमा समान हुने तथा कसैलाई पनि कानूनको समान संरक्षणबाट बन्चित नगरिने व्यवस्था छ ।साथै सामान्य कानूनको प्रयोगमा उत्पत्ति, धर्म, वर्ण, जात, जाति, लिङ्ग, शारीरिक अवस्था, अपाङ्गता, स्वास्थ्य स्थिति, बैवाहिकत स्थिति, गर्भावस्था, आर्थिक अवस्था, भाषा वा क्षेत्र, वैचारिक आस्था वा यस्तै अन्य कुनै आधारमा भेदभाव नगर्ने व्यवस्था उल्लेख छ .

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) सम्बन्धमा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाको काम, कर्तव्य र अधिकारमा लैससास सम्वन्धी व्यवस्था उल्लेख गरेको, वडा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार अन्तर्गत वडामा आर्थिक तथा सामाजिकरुपमा पछाडि परेका महिला, बालबालिका, दलित, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, जेष्ठ नागरिक, अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत समुदायको अभिलेख राखी सामाजिक र आर्थिक उत्थान सम्बन्धी काम गर्ने व्यवस्था गरेको; विभिन्न समुदायबीच सामाजिक सद्भाव र सौहार्दता कायम गर्ने, बालविवाह, बहुविवाह, लैंगिक हिंसा, छुवाछुत, दहेज तथा दाइजो, हलिया प्रथा, छाउपडी, कमलरी प्रथा, बालश्रम, मानव बेचविखन जस्ता सामाजिक कुरीति र अन्धविश्वासको अन्त्य गर्ने, गराउने व्यवस्था गरेको; स्थानीय तहको योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा महिला तथा पिछडिएको एवं लक्षित वर्गको

सहभागिताको व्यवस्था; योजना छनौटमा महिला, बालबालिका तथा पिछडिएका वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने कार्यकममा जोड दिदै लैससास प्रवर्धन गर्ने लगायतको व्यवस्था उल्लेख गरेको छ।यसका साथै लैससासका सवालहरूलाई सम्बोधन गर्न राज्यले विगत लामो समय देखि नै प्राथमिकताका साथ आवधिक योजना, वार्षिक योजना, नीति तथा कानूनको तर्जुमा तथा परिमार्जन र कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दै आइरहेको छ।
यसै सन्दर्भमा स्थानीय तहद्वारा संचालन हुने योजना तथा कार्यक्रमलाई लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीमैत्री बनाउन, संवैधानिक एवम् कानूनी उत्तरदायित्व तथा जिम्मेवारी पुरा गर्न, राज्यले अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा गरेका प्रतिबद्धताहरु अनुरुप कार्य गर्न, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार स्थानीय तहमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई संस्थागत गर्दै समाबेशी विकासलाई प्रवर्धन गर्ने कार्यलाई थप मार्ग दर्शन **गर्ने "लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८** "अधिनमा रहेर केराबारी गाउँपालिका मोरङको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण (GESI Audit) गरि प्रारम्भिक प्रतिवेदन तयार गरिएको छ। प्रस्तुत प्रतिवेदनमा केरावारी गाउँपालिकाको गत आर्थिक वर्ष २०७८।७९ मा संचालन गरेका कार्यक्रमहरुको लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण गरिएको छ ।

२. अध्ययनको महत्व

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले महिला, जनजाति, आदिबासी, दलित, सामाजिक, आर्थिक रुपमा बञ्चित समूहहरुको सार्थक सहभागितालाई बढाउदै समावेशि विकासको प्रक्रियालाई संस्थागत गर्ने पक्षमा जोड दिइ आफ्नो क्षेत्रको विकासका लागि साधनहरुको परिचालन र बाँडफाँडद्धारा सामाजिक समानता ल्याउने उद्धेश्य राखेको छ । सोही अनुसार लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण दिग्दर्शन, २०७८ ले केराबारी गाउँपालिका मोरङको लैससास क्षेत्रलाई प्रभावकारी कार्यान्वयनमा जोड दिएको छ । गाउपालिकाले वस्ती स्तरबाट योजनाहरुको छनौट देखि प्राथमिकिकरण हरेक चरणहरुमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण अन्तरगत कार्यान्वयन गरिनु पर्ने क्रियाकलापहरुमा थप प्रभावकारिता ल्याउनको लागि पनि लैससास परिक्षणको आवश्यकता रहेको छ। लैससास परिक्षण गरिसकेपछि गाउपालिकाले लैससासको दृष्टिकोणबाट अन्तराल (Variation) रहेका क्षेत्रको पहिचान गरि विस्तृतरुपमा लैससास विकास कार्ययोजना तयार गरेको छ । उक्त कार्य योजनाले गाउपालिकाबाट सञ्चालन हुने आगामी कार्यक्रमहरुलाई थप लैससासमैत्री बनाउन उल्लेखनीय भुमीका निर्बाह गर्नेछ । हरेक आर्थिक वर्षमा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परिक्षण गरी यसको

विश्लेषण आएका नतिजाका आधारमा तयार पारिएका कार्ययोजनाको कार्न्वयनवाट लैगिक समानता तथा समावेसि विकासमा महत्वपुर्ण सुधार हुनेछ । लैङ्गिक समताको सिद्धान्त, समविकासको सिद्धान्त, समावेशीकरणको सिद्धान्त तथा लैङ्गिक उत्तरदायित्वको सिद्धान्तलाई कार्यान्वयनमा उतार्नको लागि पनि लैससास परिक्षण एक महत्वपुर्ण औजार हुनेछ ।

३. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परिक्षण कार्यक्रमका उद्देश्यहरु

- वजेट तर्जुमा नीति, प्रक्रिया र संस्थागत संरचनाको लैससास सम्वेदनशीलता र जवाफदेहिता मापन गर्नु ।
- श्रोतको वांडफांडमा लक्षित वर्ग तथा समुदायका आवश्यकता सम्वोधन भए/नभएको विश्लेषण गर्नु ।
- केराबारी गाँउपालिकाको दीर्घकालिन, आवधिक र बार्षिक योजनामा लैंङ्गिक मूलप्रवाहीकरणलाई संस्थागत गर्नु ।
- नीति निर्माण,योजना तर्जुमा, कार्यन्वयन तथा लाभको वाँडफाँड प्रक्रियामा महिला लगायत लक्षित वर्ग तथा समुदायका मुद्धालाई छलफलमा ल्याउन र सरोकारवालाहरुलाई उत्तरदायी वन्न उत्प्रेरित गर्नु ।
- समावेशीकरणको लक्ष्यलाई स्थानीय तहको संरचना र कार्य योजनामा स्थान दिन ।
- लैससास अवधारणा अनुसार यसको प्रयोगलाई सरलीकृत रुपमा स्थानीयकरण गरि स्थानीय सरकारले गर्ने सम्पूर्ण विकासका कार्यहरुलाइ **लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परिक्षण** लैससास उत्तरदायी र दिगो बनाउन आर्थिक श्रोतको सुनिश्चता, उपलब्धीको समतामूलक वितरण र उपयोगी बनाउने ।

४. लैससास परीक्षणले समेट्ने क्षेत्रहरु

क. मुल सूचकहरु

१. निति कानुन तथा योजना

२. संस्थागत व्यवस्था

३. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास

४. सेवा प्रवाह र

५. सुशासन तथा उत्तरदायित्व

ख. सहायक सूचकहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

१. नीति तथा कानुनमा समावेशिता/ सहभागिता
२. योजना तर्जुमा तथा कर्याम्वयन
३. बजेट तर्जुमा तथा कार्यन्वयन
४. कर्मचारी पदाधिकारी तथा प्रतिनिधित्व
५. कार्यप्रणालि समावेशि
६. समिति उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व
७. वित्त ब्यवस्थापन प्रणालिमा समावेशि
८. तथ्याङ्क संकलन तथा ब्यवस्थापन
९. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास
१०. अनौपचारीक मूल्य मान्यता र कुसंस्कार बिरुद्ध जनचेतना
११. काननी साक्षरता
१२. विपत ब्यवस्थापनामा समावेशिता,
१३. पूर्वाधार विकास
१४. प्रजनन स्जास्थ्य
१५. शिक्षा कार्यक्रम
१६. खानेपानि तथा सरसफाई
१७. स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार ब्यवस्थापन
१८. सुशासन
१९. उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता
२०. सूचना तथा संचार
२१. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन
२२. समन्वय र सम्बन्ध विस्तार

५. लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण परीक्षण विधि र तरिका

केराबारी गाँउपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षणका क्रममा निम्न बिधिहरु अपनाईएको थियो ।

क. तयारी चरण

- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शनले निर्दिष्ट गरे अनुसार केराबारी गाँउपालिकाका अध्यक्ष श्री सुमन मिरिङचिङको

संयोजकत्वमा विभिन्न विषयगत समितिलाई समेटेर लैससास कार्यन्वयन समिति गठन गरीयो । उक्त समितिको सहयोग लैससास कार्यदल गठन गरी सो कार्यदलको समेत सहयोगमा लैससास परिक्षणको आवश्यक तयारी गरिएको थियो ।

- गाँउपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ का लागि स्वीकृत गरेका योजनाहरुमा गठन भएका उपभोक्ता समितिहरुमा महिलाहरुको सहभागिता र सक्रियताको अवस्था जान्नका लागि उपभोक्ता समितिहरु तथा लक्षित समूहहरुसंग छलफल बिधिवाट सूचनाहरु संकलन गरिएको थियो ।
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्वन्धि गाउँपालिकामा भएका दस्तावेजहरु अध्ययन गरिएको थियो ।
- गाँउपालिका अन्तरगतका विभिन्न विषयगत शाखामा कार्यरत प्रमुख कर्मचारीहरु तथा कार्यदल वीच अन्तरक्रिया छलफल गरी लैससास पुर्व तयारी वैठक सम्पन्न गरिएको थियो ।
- गाँउपालिकाले आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ का लागि तय गरेको नीति तथा कार्यक्रम र बिनियोजन गरेको वजेट र आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को तुलनात्मक अध्ययन गरिएको थियो ।
- गाँउपालिकाका विभिन्न विषयगत शाखाका कर्मचारीहरुसंग अन्तर्बार्ता तथा सूचनाहरु संकलन गरिएको थियो ।

ख. कार्यान्वयन चरण

स्थानीय पालिकाको समन्वयमा गाउँपालिकाका अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलगायत कार्यपालिकाका सदस्यहरु, कार्यदल तथा विषयगत शाखाका प्रमुख कर्मचारीहरुको सहभागितामा २०८० साल पौष २३ गते १ दिवसीय कार्यशाला संचालन भएको थियो । उक्त कार्यशालामा लैससास अवधारणा र कार्यबिधि बारे सहजकर्ता गणेशप्रसाद तिमल्सेनाले सहजिकरण गर्नुभएको थियो ।

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्वन्धि अभिमुखिकरणमा भएका सहभागिहरुको स्वच्छिक रुपमा ५ वटा समुह (१. निति कानुन तथा योजना २. संस्थागत व्यवस्था ३. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास ४. सेवा प्रवाह र ५. सुशासन तथा उत्तरदायित्व) मा विभाजन गरी बनाएर हरेक समुहले १/१ वटा मुख्य सुचक र त्यस २०/२० वटा सुचकहरु प्रश्नावली

अनुसार पुरा हुने स्थानीय तहको पुष्ट्याइका आधार अनुसार १ वा ०.५ वा ० अंक प्रदान गरियो ।

- ५ वटा मुख्य क्षेत्रहरु तथा २२ वटा सहायक क्षेत्रहरुको आधारमा १०० वटा सूचकहरुको प्राप्ताङ्क सहितको अंक जोडेर माकुरे जालो तथा बहुस्तम्भ चित्रमा प्रस्तुत गरीयो ।
- प्राप्त अंकको अवस्थाका आधारमा सवल र कमजोरी वा सुधार गर्नु पर्ने पक्षहरु तथा अवसर र चुनौती(SWOT) हरुको छुट्टा छुट्टै विश्लेषण गरियो ।
- अन्त्यमा सुधार गर्नु पर्ने पक्षहरुलाई समेटेर केराबारी गाउपालिकाको लैससास विकास कार्ययोजना तयार पारिएको थियो । साथै उक्त कार्ययोजनालाइ कार्यान्वयन गर्ने पालिकाका अध्यक्ष श्री सुमान मिरिङचिङ उपाध्यक्ष श्री मनमाया मगर तथा प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत श्री सुभाष श्रेष्ठ लगायत प्रतिनिधिमुलक सहभागिहरुले प्रतिबद्धता समेत जनाउदै लैससाल परीक्षण सम्पन्न गरियो ।

ग. प्रतिवेदन तयारी

तयारी तथा कार्यान्वयनका दुइ चरणको कार्य पछि लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शनको तालिका नं. ९ मा उल्लेख भएको लैससास परीक्षण प्रतिवेदनको ढाँचा बमोजिम प्रतिवेदन तयार गरिएको छ । लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण गर्दा आएको परिणामलाई प्रतिवेदनमा समावेश गरी अन्तिम प्रतिवेदन केराबारी गाउँपालिका मोरङमा पेश गरिएको छ ।

६. लैगिंक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका सहभागीहरु

लैगिंक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणलाई विभिन्न चरणमा सम्पन्न गरिएको थियो। स्थानीय उपभोक्ताहरुसंग लक्षित समुह छलफल गरिएको थियो भने गांउपालिकाका कार्यकारीणी समितिका रुपमा क्रियाशील कार्यपालिकाका सदस्यहरु, विषयगत शाखाका कर्मचारीहरु, वडा कार्यालयका कर्मचारीहरु लगायत गाउपालिका मातहतमा काम गरिरहेका विभिन्न कर्मचारीहरुको सहभागितामा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण कार्य सु सम्पन्न भएको थियो । कार्यक्रमका जम्मा ५५ जनाको सहभागिता रहेको थियो ।

सहभागिको खण्डिकृत विवरण निम्न अनुसार रहेको थियो ।

सहभागि	दलित	जनजाति	क्षेत्री	ब्राम्हण	जम्मा
महिला	४	१७	२	५	२८

पुरुष	१	११	४	१७	३३
जम्मा	५	२८	६	२२	६१

सहभागीहरुको विस्तृत विवरण यसै प्रतिवेदनको अनुसुचिमा समावेस गरिएको छ।

ख. तथ्याँङ्क प्रस्तुतिकरण खण्ड

७. पालिकाको परिचय तथा तथ्याँक प्रस्तुतिकरण र व्याख्या

मोरङ जिल्लाको ८ वटा गाउँपालिका मध्ये जम्मा १० वटा वडा भएको केराबारी गाउँपालिका पनि एउटा हो। केराबारी गाउँपालिका कोशि प्रदेशको मोरङ जिल्लामा अवस्थित रहेको छ । यस गाउँपालिको गठन साविकको केराबारी, याङशिला पाटी र सिंहदेवी गाविसका सबै वडाहरु तथा लेटाङ भोगटेनी नगरपालिकाको वडा नं. १ समावेश गरी जम्मा २१९.८३ वर्ग कि.मी. क्षेत्रफल रहेको १० वटा वडाहरुमा फैलिएको छ । पुर्वमा लेटाङ नगरपालिका पश्चिममा सुनसरी जिल्लाको धरान उपमहानगरपालिका उत्तरमा धनकुटा जिल्लाको चौबिसे र सागुरीगढी गाउपालिका तथा दक्षिणमा सुन्दरहरैचा र बेलबारी नगरपालिकाको सिमानाले घेरीएको यस केराबारी गाउँपालिका समुन्द्र सतहबाट ७५ देखि २४१० मिटरसम्मको उचाईमा तराई चुरे र महाभारत पर्वतको अनुपम संगमको रुपमा रहेकोछ । पालिकाको बस्तुगत विवरण अनुसार कुल ८६८३ घरधुरी रहेको यस गाउाँपालिकाको जनसंख्या ३०९०८ रहेको छ भने २०७४ सालको स्वास्थ्य सर्भेक्षण अनुसार जम्मा जनसंख्या ३१३५१ जना मध्ये १६९९४ जना महिला तथा १४३५७ जना पुरुष रहेको छ । त्यसैगरी १९०४३ जना जनजाति २४१४ जना दलित १७२ जना मधेसि र पिछडा वर्ग रहेको छ भने क्षेत्रि बाहुन ७८०१ जना तथा ४७८ जना अन्य जातिको बसोबास रहेकोछ । जनासंख्या बृद्धिदर ८४.४ जना तथा लैंगिक अनुपात ०.२५ रहेको छ । कूल साक्षरता ६५.४ प्रतिशत मध्ये ६०.७ प्रतिशत महिला राक्षरता र पुरुष ७१.१ प्रतिशत साक्षरता रहेकोछ । यस पालिकाको सदरमुकाम वडा नं १० मा रहेको केराबारी बजारमा रहेकोछ । यस गाउँपालिकामा आफ्नै खालको धार्मिक, राजनैतिक र सामाजिक महत्व र विशेषता बोकेको छ । यस गाउँपालिका क्षेत्रमा सबै जात जाती धर्म क्षेत्रका मानिसहरुको मिश्रित बसोवास रहेको छ ।

८. केराबारी गाउँपालिकाको लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको अवस्था विश्लेषण

केराबारी गाउँपालिकामा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण संचालन कार्य शर्त विवरणमा उल्लेख भए अनुसार अध्ययन गरिएका

दस्तावेजहरुको सूची यस गाउँपालिकामा नेपालको संविधान २०७२ को धारा १८ मा उल्लिखित भए अनुसारको उत्पत्ति, धर्म, वर्ण, जात, जाति, लिङ्ग, शारीरिक अवस्था, अपाङ्गता, स्वास्थ्य स्थिति, बैवाहिक स्थिति, गर्भावस्था, आर्थिक अवस्था, भाषा वा क्षेत्र, वैचारिक आस्था वा यस्तै अन्य कुनै आधारमा भेदभाव नगर्ने नीतिको व्यवस्था गरेको पाइयो । त्यस्तै, धारा ३८ ले व्याख्या गरे अनुसार महिलालाई समान वंशीय अधिकार, सुरक्षित मातृत्व र प्रजनन स्वास्थ्य सम्वन्धी अधिकार, राज्यका सवै तहमा सहभागी हुने अधिकार, सम्पत्ति तथा पारिवारिक मामिला सम्बन्धी अधिकार, शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगार र सामाजिक सुरक्षामा सकारात्मक विभेदको अभ्यास गाउँपालिकाले लागू गरेका स्थानीय ऐन, कानून, नीति तथा नियमावली कार्यविधि आदिमा गरेको देखिन्छ ।

यस गाउँपालिकामा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण (लैससास) सम्बन्धमा गाउँपालिका र वडा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार प्रयोग गर्दा लैससास सम्वन्धी व्यवस्था उल्लेख गरेको, साथै लैससासका सवालहरूलाई सम्बोधन गर्न गाउँपालिकाले प्राथमिकताका साथ बार्षिक योजना, आवधिक योजना तयारीको लागि रकम विनियोजन गरेको, नीति तथा कानूनको तर्जुमा तथा परिमार्जन र कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दै आइरहेको देखिन्छ।

पन्ध्रौ योजना (२०७६/७७–२०८०/८१) ले समेट्न खोजेको लैंगिक समानतामुलक राष्ट्रको सोच र महिलाको समान तथा अर्थपूर्ण सहभागिता सहित सारभूत समानता कायम गर्ने लक्ष्यलाइ पुरा गर्न गाउँपालिकाले बनाउने वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमहरुमा सामान्यत समाबेश गरेको पाइन्छ ।

बेजिङ कार्यमञ्च र बेजिङ घोषणापत्रले समेटेका १२ वटा सरोकारका क्षेत्रहरु; महिला र गरिबी, महिलाको शिक्षा–दीक्षा, महिला र स्वास्थ्य, महिलामाथिको हिंसा, महिला र सशस्त्र सङ्घर्ष, महिला र अर्थतन्त्र, शक्ति र निर्णय कार्यमा महिला, महिलाको उन्नतिका लागि संस्थागत संयन्त्र, महिलाका मानवीय अधिकार, महिला र सञ्चारका माध्यम, महिला र वातावरण र बालिकाको बारेमा मुख्य मुख्यलाइ स्वअध्यानबाट केही मात्र थाहा भएपनि आम सहभागिलाइ जानकारी नभएको पाइयो ।

संयुक्त राष्ट्र संघले सन् २०१५ सेप्टेम्बर २२ मा १७ वटा दिगो विकासको लक्ष्य घोषणा गरेको छ । यी लक्ष्यहरू सन् २०३० मा हासिल गर्ने लक्ष्य राखिएकोछ तर

गाउँपालिकाले यी दिगो विकास लक्ष्यहरूलाइ सहयोग हुने काम गरे पनि स्थानीकरण गर्ने रणनीति बनाएको पाइन्दैन । खास गरी ५ नं लक्ष्य जसले लैङ्गिक समानताको कुरालाइ केन्द्रित गरेको छ सो समेत स्थानीयकरण गर्ने बारे थाहा नभएको पाइयो ।

राष्ट्रिय लैंङ्गिक समानता नीति २०७७ ले महिलाको आर्थिक, सामाजिक र राजनीतिक रुपमा सशक्तीकरण सहित कानुनी तथा व्यबहारिक रुपमा महिला, पुरुष, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्प संख्यक बीच समानता स्थापित गर्ने लक्ष्य लिएकोमा यस पालिकामा खास उल्लेख्य रुपमा कार्यन्वयन गरेको पाइएन ।
बालमैत्री स्थानीय साशन बालअधिकार सम्बन्धि समग्र पक्षको प्रबर्दन गरि नेपालको संबिधान बमोजिम गाउँपालिकामा सुशासन अभिवृद्धि गर्न ल्याएको अबधारणलाइ भने आत्मसाथ गरेको देखिन्छ र केहि विद्यालय तथा वडाहरुम सचेतनाका गतिविधिहरु संचालन भएको पाइयो ।

टोल विकास संस्था गठन तथा परिचालन कार्यविधि, २०७७ अनुसार गाउँपालिकाको प्रत्येक टोलमा टोल विकास संस्था गठन गर्नका लागि गाउँपालिकाले टोल विकास संस्था गठन तथा परिचालन कार्यविधि बनाएको पाइयो । विषेशत योजना तर्जुमा प्रकृयामा तथा सामुदायिक विकासको काममा यी समुह परिचालन भएको पाइयो ।दिगो तथा संतुलित विकासका सबै पक्षहरुलाइ समान रुपमा अगाडी बढाउने पहल गरे पनि मानवीय तथा सामाजिक विकासमा कम बजेट तथा कार्य भएको देखिन्छ । भौतिक पुर्वाधार तथा निर्माणको काममालाइ प्राथमिकता दिएर बजेट तथा कामहरु संचालन गर्दा पनि लैससासको मूलमर्मलाइ ख्याल गर्नु पर्ने देखिन्छ । लैससासलाइ कार्यन्वयन गर्ने केहि नीति कार्यविधि र कोषहरु भने स्थापना गरेको देखिन्छ ।
केराबारी गाउँपालिका, मोरङ गठन भए पश्चात् हाल सम्म बनेका ऐन, कानून, निर्देशिका नियमावली तथा कर्यबिधिहरु तपसिल बमोजिम रहेका छन्

८.१ केराबारी गाउँपालिकाको लैससास परिक्षणको तथ्यांकहरु

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण दिग्दर्शन २०७८ अनुसार १०० सुचकहरुमा समुहगत छलफलको आधारमा केरावारी गाउँपालिकाले कूल ४२.५ अंक प्राप्त गरेको छ । निति कानुन तथा योजना मा ६.५ अंक वा ३२.५ प्रतिशत रहेको छ र नतिजा कमजोर देखिन्छ । संस्थागत व्यवस्थामा ८.५ अंक वा ४२.५ प्रतिशत रहेको छ र नतिजा सामान्य देखिन्छ । मानव संसाधन तथा क्षमता

विकास ७.५ अंक वा ३७.५ प्रतिशत रहेको छ र नतिजा कमजोर नै देखिन्छ । सेवा प्रवाहमा ८.५ अंक वा ४२.५ प्रतिशत रहेको छ र नतिजा सामान्य देखिन्छ । त्यस्तै सुशासन तथा उत्तरदायित्वमा सबै भन्दा बढी ११.५ अंक वा ५७.५ प्रतिशत रहेको छ र नतिजा उत्तम देखिएको छ । ५ वटै सूचकको नतिजा हेर्दा यो केराबारी गाउपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समाबेशिकरण परीक्षणको ४० भन्दा माथि तथा ६० भन्दा कम ४२.५ अंक वा ४२.५ **प्रतिशत** मुल्यांकनको अवस्था भएकोले नतिजा पनि **सामान्य** भएको पाइयो ।

८.२ समुह छलफल विधि

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका लागि दिग्दर्शनमा उल्लेख गरिएका प्रमुख ५ मुख्य सूचक अनुसारको सहभागिलाइ दक्षता र विज्ञताका आधारमा ५ समुहमा विभाजन गरी छलफल तथा विष्लेषण गरीअंक प्रदान गरिएको थियो ।

८.३ सन्दर्भ सामाग्रीको पुनरावलोकन विधि

लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षणका लागि प्रश्नावलि अनुसारका सूचकको अंक प्रदान गर्न पुष्ट्याइका आधारहरु पेश गर्नु पर्ने हुदा केराबारी गाउपालिकाले तयार गरेका तथा भएका नीति, एन कानुन, कार्यविधि, बस्तुगत विवरण, चौमासिक प्रतिवेदन, गाउपालिकाले विभिन्न समयमा गरेका निर्णयहरु तथा सार्वजनिक लेखा परिक्षण आदिको अध्ययन तथा पुनरावलोकन गरिएको थियो । यसका अलावा सानो समुह छलफल तथा स्थलगत रुपमा भएगरेका काम व्यवहारको अवलोकन समेत गरिएको थियो ।

प्रमुख सूचक तथा सहायक सूचकहरुले प्राप्त गरेको अंकको छलफल गरिनुका साथै नतिजालाइ माकुरे जालो तथा स्तम्भ चित्र एवं तालिका विधिबाट समेत बिश्लेषण गरी प्रस्तुत गरिएको थियो ।

ऐन, कानून, निर्देशिका र नियमावली

- केराबारी गाउँपालिका प्रोफाइल्/वस्तुगत विवरण २०७४
- केरावारी गाउँपालिकाको निर्णय वा आदेश वा अधिकारपत्रको प्रमाणीकरण कार्यविधि नियमावली, २०७४
- केरावारी गाउँ कार्यपालिका कार्यसम्पादन नियमावली, २०७४
- गाउँ- कार्यपालिकाको बैठक संचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४

- गाउँ कार्यपालिका कार्य विभाजन नियमावली, २०७४
- केरावारी गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरुको आचारसंहिता, २०७४
- केरावारी गाउँपालिकाको स्थानीय राजपत्र प्रकाशन सम्वन्धि कार्यविधि, २०७४
- केरावारी गाउँपालिकाको न्यायिक समिति (कार्यविधि सम्वन्धि) ऐन, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको विपद व्यवस्थापन ऐन, २०७५
- शिक्षा ऐन, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको सहकारी संस्था संचालन ऐन, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको एफ एम रेडियो संचालन एन, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यविधि, २०७५
- घ वर्गको निर्माण व्यवसायी इजाजतपत्र सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको करारमा प्राविधिक कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७५
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०७५
- केराबारी गाउँपालिकाको टोल विकास संस्था दर्ता कार्यविधि,२०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको बजार अनुगमन निर्देशिका, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको गाउँसभा संचालन कार्यविधि, २०७५
- केरावारि गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता कार्यविधि, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको सम्पति कर व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको कर्मचारी प्रोत्साहन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको स्थानीय उर्जा विकास सम्बन्धी निर्देशिका, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको स्वास्थ्य संस्था दर्ता अनुमती तथा नविकरण सम्वन्धि निर्देशिका,२०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको कृषि व्यवसाय प्रवर्धन , २०७५
- केराबारी गाउँपालिकाको भकारो सुधार कार्यविधि,२०७६
- सिचाई साझेदारी कार्यक्रम कार्यबिधि,२०७६

- शैक्षिक व्यवस्थापन गुणस्तर अभिवृद्धि सम्वन्धि कार्यविधि, २०७६
- केरावारी गाउँपालिकाको वातावरण तथा प्राकृतिक स्रोत संरक्षण ऐन, २०७६
- केराबारी गाउँपालिकाको कृषि ऐन, २०७७
- केराबारी गाउँपालिकाको संक्षिप्त वातावरण अध्ययन प्रतिवेद कार्यविधि,२०७७
- केराबारी-गाँउपालिकाको-कृषि-विकास-कार्यक्रम-सञ्चालन-कार्यबिधि,२०७७
- केराबारी गाउँपालिकाको भवन निर्माण मापदण्ड एवम नक्शापास कार्यविधि,२०७७
- कृषि सामाग्री आपुर्ती तथा कृषि उपज संकलन केन्द्र संचालन निर्देशिका,२०७७
- केराबारी गाउँपालिकाको स्थानिय लैंगिक हिंसा निवारण कोष,२०७७
- केराबारी गाउँपालिकाको छात्रासँग उपाध्यक्ष कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७७
- संघ संस्था दर्ता ऐन, २०७८
- तथ्यांक तथा अभिलेख व्यवस्थापन ऐन, २०७८
- केरावारी गाउँपालिकाको नदिजन्य पदार्थ उत्खनन् संकलन तथा विक्रि मुल्य असुली सम्बन्धी ठेक्का व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८
- केरावारी गाउँपालिकाको पशु विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७८
- केराबारी सहकारी संस्था संचालन नियमावली, २०७८
- केरावारी गाउँपालिकाको सहकारी संस्था एकिकरण सम्वन्धि कार्यविधि, २०७८
- केरावारी गाउँपालिकाको सहकारी संचालन अनुगमन तथा लेखापरिक्षण सम्वन्धि मापदण्ड,२०७८
- स्थानीय तह स्वास्थ्य बीमा संयोजन समिति गठन।संचालन कार्यविधि,२०७८
- केराबारी गाउँपालिकाको खेलकुद सञ्चालन कार्यविधि, २०७८
- केरावारी गाउँपालिकाको खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति दर्ता तथा नवीकरण व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७८
- न्यायिक समितिको कार्य सम्पादन सम्बन्धि ऐन, २०७८
- आर्थिक ऐन, २०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको वन ऐन, २०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०७९
- कालोपानी सर्पदंश उपचार केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि,२०७७

- केरावारी गाँउपालिकाको जग्गा सम्याउने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको सार्वजनिक जग्गा संरक्षण तथा उपयोग सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९
- केराबारी गाउँपालिकामा करारमा कर्मचारी व्यवस्थापन सम्वन्धि कार्यविधि, २०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको आर्थिक सहायता सम्वन्धि कार्यविधि, २०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको पशु विकास कार्यक्रम संचालन सम्वन्धि कार्यविधि, २०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण निर्देशिका, २०७९
- मर्मत सम्भार सञ्चालन कार्यविधि, २०७९
- पोषण मैत्री स्थानिय तह कार्यसंचालन मार्गदर्शन निर्देशीका,२०७९
- घुम्ती अल्ट्रासाउण्ड सेवा संचालन कार्यविधि, २०७९
- स्वास्थ्य कर्मचारीहरुका लागी अतिरिक्त समय प्रोत्साहन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको नगर प्रहरी गठन सम्वन्धि कार्यविधि, २०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको एम्बुलेन्स सञ्चालन सम्बन्धी निर्देशिका,२०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको एम्बुलेन्स सञ्चालन सम्बन्धी निर्देशिका,२०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको राजस्व परामर्श समितिको कार्यसञ्चालन कार्यविधि,२०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको उपभोक्ता समिति लाभग्राही समुदायवाट कार्यसम्पन्न गर्ने कार्यविधि, २०७९
- केरावारी गाउँपालिकाको नदिजन्य पदार्थ उत्खनन् संकलन तथा विक्रि मुल्य असुली सम्बन्धी ठेक्का व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि २०७८ को प्रथम संशोधन कार्यविधि, २०७९
- केराबारी गाउँपालकिाको जेष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरण कार्यविधि, २०७९
- “केराबारी गाउँपालिकाको खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७८ को प्रथम संशोधन कार्यविधि, २०७९
- केरावारी गाउँपालिकाको नदिजन्य पदार्थ उत्खनन् संकलन तथा विक्रि मुल्य असुली सम्बन्धी ठेक्का व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८
- नदिजन्य पदार्थ अमानतमा विक्री तथा व्यवस्थापन कार्यविधि,२०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको कर्मचारी तहबृद्धि सम्बन्धी कार्यविधि,२०८०

- केराबारी गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०८०
- विनियोजन ऐन,२०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको प्रध्यानाध्यापक नियुक्ति तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८०
- कालापानी सर्पदंश उपचार केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि,२०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको पशुपन्छी कार्यक्रम कार्यविधि,२०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको पोषणमैत्री स्थानीय तह तथा सेवा विस्तार कार्यक्रम कार्यान्वयन मार्गदर्शन निर्देशिका, २०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका व्यक्तिहरुको सञ्जाल गठन सम्बन्धि कार्यविधि, २०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको कन्टिजेन्सी खर्चलाई व्यवस्थित गर्ने सम्वन्धि निर्देशिका,२०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको विद्यालय लेखापरिक्षण सम्वन्धि कार्यविधि,२०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको आर्थिक सहायता सम्वन्धि कार्यविधि २०७९ प्रथम संशोधन, २०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको समुदायमा आधारित सालक संरक्षित विशेष क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको प्रध्यानाध्यापक नियुक्ति तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८० को प्रथम संशोधन कार्यविधि, २०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको कार्यस्थलमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार निवारण आचारसंहिता,२०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको शिक्षा ऐन, २०७५ (प्रथम संशोधन सहित)
- केराबारी गाउँपालिकाको बाल अधिकार संरक्षण तथा सम्बर्धन सम्बन्धी कार्यसञ्चालन कार्यविधि, २०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्षक्रम तर्जुमा समिति कार्यविधि,२०८१
- केराबारी गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्षक्रम तर्जुमा समिति कार्यविधि, २०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिको कार्यविधि २०८१

- केराबारी गाउँपालिकाको विषयगत समिति सञ्चालन कार्यविधि २०८१
- केराबारी गाउँपालिकाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली निर्देशिका २०८१

घ. मुख्य उपलब्धि खण्ड

९. मुल सूचकका आधारमा उपलब्धि

केराबारी गाउँपालिकामा लैससास परीक्षणले महिला तथा तथा वंचितिमा परेका लक्षित समुदायमा भएगरेका नितिगत तथा व्यवहारीक कार्यहरुको बर्तमान अवस्थाको चित्रण गरेकोछ । यस गाउपालिकाले लैससासको क्षेत्रमा गर्नुपर्ने ससाना विषायलाइ उजागर गरी आगामि योजना तयारी गर्न महत्वपूर्ण अधार भएको छ । मुख्य सुचकको अधारमा परीक्षणका मुख्य उपलब्धिहरुलाइ प्रस्तुत गरिएको छ ।

९.१ नीति, कानून र योजना

- केराबारी गाउँपालिकाको ऐन, कानून निति तथा कार्यनीतिहरुमा लैससास सम्बन्धी आवस्यक विषयहरु समावेश गरिएको।
- गाउँपालिकाको कानुनमा महिला, पुरुष लगायत लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक उपर हुने श्रमको ज्यालामा विभेद अन्त्य गर्ने प्राबधान तयारीको लागि प्रोत्साहन मिलेको छ।
- लैससास सम्बन्धी अलगै वस्तुगत विवरण तयार गरी कानून बनाएर बजेट तथा कार्यक्रम तयार गर्न सहयोगि भएको छ ।
- आवधिक योजना र वार्षिक कार्यक्रमहरु लैंगिक तथा सामाजिक बिकासको दृष्टिकोणले मापन योग्य बनाउन सीप प्रदान तथा साझा बुझाइ भएको ।
- बाहिरी तथा आप्रवासी र रैथाने श्रमिकलाइ समान ज्याला र अग्रअवसरको प्रावधान राख्न कानुनि प्रावधानको लागि सचेत गराएको छ ।
- पालिकामा दिगो विकास लक्ष्यलाइ स्थानिकरण गरेर लैससासमैत्रि बनाउन प्रेरणा प्रदान गरेकोछ ।
- योजना तर्जुमा प्रकृयामा लक्ष्यित समुदायको सहभागिता र आवस्यकता पहिचान गर्न सरोकारवालाहरुलाइ सहज भएको ।
- लैससाल क्षेत्रमा विनियोजित बजेटको खर्च र उपलब्धि मापन गर्नेप्रति प्रेरणा प्रात भएको ।

९.२ संस्थागत व्यवस्था

- केराबारी गाउपालिकामा कर्मचारीहरुको पद पूर्ति सम्बन्धि समाबेशी नीति तथा कानून कार्यमा निर्माणमा सहयोग भएको छ।
- महिला र पुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि गाउँपालिकाको निश्चित कार्यनीति वनाउन हौसला भएको ।
- स्थानीय तहले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था रहेको ।
- निर्णायक तहमा महिलाहरूको समानरुपमा ५०/५० प्रतिशत प्रतिनिधित्वको सुनिश्चितता गर्न यो परीक्षणले सहयोग पुगेको छ ।
- खण्डीकृत तथ्यांक सहितको बस्तुगत विवरण तयार भए पनि समय समयमा अद्यावधिक गर्न सहयोग प्राप्त भएको ।
- पालिका तथा कार्यक्षेत्रमा हुन सक्ने लैङ्गिक हिंसा तथा भेदभावजन्य व्यवाहारलाइ रोक्न पालिकाले नीति तथा आचार सहिता तयारीको लागि प्रतिबद्ध भएकोछ ।
- कृयाशिल मानवीय क्षमता विकासको अवसर प्रदान गर्दा जनप्रतिनिधि र तथा कर्मचारीहरुलाइ सकारात्मक विभेदको बनाएर कार्यान्वयन गर्न सहयोग भएकोछ।

९.३ मानव संशाधन तथा क्षमता विकास

- गाउपालिकामा जनप्रतिनिधि र तथा कर्मचारीहरुलाइ लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरेर कार्यान्वयन गर्ने ।
- स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका जनप्रतिनिधि र कार्यरत कर्मचारीलाई कानूनी प्रावधान सम्बन्धि अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरु राख्ने नियमित रुपमा अनुगमन गरर्ने ।
- विपद् व्यबस्थापन कोषको स्थापना तथा संचालन कार्यविधि तयार भएको त्यसको प्रयोग गर्दा गराउदा महिला तथा लक्ष्यित बर्गको समेत समाबेशि सहभागिता अनिबार्य गर्ने ।
- केराबारी गाउँपालिका पदाधिकारी तथा कमर्चारी लक्षित समुहले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंसा निवारण सम्बन्धी तालिममा लक्षित समूह तथा महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चित गर्न कम मात्र सकेको ।

- गाउँपालिकामा महिला तथा लक्षित समुदायको गागि लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रमको योजना गर्न प्रेरणा मिलेकोछ ।

९.४ सेवा प्रवाह

- गाउँपालिकाका भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु निर्माण गर्दा महिला, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, अपाङ्गतामैत्री तथा बालमैत्री वा प्रयोगकार्तामैत्रि दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गर्न शुरुवात गरेको र यस विषयम प्राविधिकहरुलाइ अभिमुखिकरण कार्यको निरन्तरता दिने।
- गाउपालिकाका सबै वडाहरुमा वायुप्रदुषणमुक्त र कम उर्जा खपत हुने सुधारीएको प्रविवधिलाइ अपनाउने जसले गर्दा महिलाहरुको कार्यबोझ कम गर्न सहयोग भइ स्वस्थ्य पनि सुधार हुने ।
- गरिब तथा लक्षित समुहको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापन गर्ने स्थानीय तहको नीति अबलम्बन गरने योजना तयार भएकव ।
- गाउँपालिकाको कार्यालय, अस्पाताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरुमा कर्मचारी लगायत सेवाग्राहीलाइ लक्षित गरी अलग्गै स्तनपानकक्षको व्यवस्था गर्न यो परीक्षणले प्रेरणा प्रदान गरेकवछ ।
- गाउँपालिकाले स्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारमा जाने महिला तथा लक्षित् समुहको क्षमता विकासको लागी कार्यक्रमहरु तयार गरि कार्यान्यवन गर्न यस्तै प्रकृतिका सरोकारवालाहरको पहिचान गरि साझेदारी काम गर्ने प्रतिद्धता र योजना रहेको।
- विद्यालयमा दिवा खाजा खानेपानि तथा किशोरीहरुका लागि वितरण भएको सेनिटरी प्याडको नियमित अनुगमन गरी प्रतिवेदन प्रणालिलाइ सुनिस्चित गर्न सहयोग भएको छ ।

९.५ सुशासन तथा उत्तरदायित्व

- गाउँपालिकाको नियमित रुपमा सार्वजनिक सुनुवाई तथा सामाजिक परीक्षण र प्रतिबेदन तयार गर्ने गरेको ।
- गाउँपालिकाले सेवा प्रवाह विकास निर्माण र सुशासन प्रबर्धनका विषयहरुमा नीति तथा कानूनहरु जारी भएको ।

- संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा उल्लेख भए अनुरुपका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन सहयोग गर्न केहि भएपनि रकम विनियोजन गरी केहि कार्यक्रमहरु संचालन गरेको ।
- स्थानीय तहबाट संचालित कार्यक्रम तथा परियोजनाबाट केही लक्षित वर्ग तथा समुदायले लाभ लिन सकेको ।
- गाउँपालिकाले संघ र प्रदेशसरकारले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरुको कार्यन्वयन र नियमित समन्वय गरेको ।
- महिला अधिकर तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा तोकेर नै कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्न नसकेको भएपनि केहि रकम विनियोजन गरी काम गरेको।
- गाउँपालिकाले स्थानीय सबै सुचना स्थानीय भाषामा प्रसारण गर्न नसकेको भए पनि सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्दा राइबान्तावा भाषामा प्रसारण गरेको र आगामि दिनमा यसलाइ निरन्तरता दिने।
- पालिकाको वेभसाइड नियमित रुपमा अद्याबधिक गर्ने गरिएको ।
- पालिकामा कार्यरत कर्मचारी तथा पदाधिकारीको आचार संहिता तयार भएको र सबैलाइ अभिमुखिकरण गरी पालाना गर्ने गराउने ।

१०. परीक्षण पश्चात् प्रमुख सूचकहरुले प्राप्त गरेका अंकहरुको लेखाजोखा

लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण दिग्दर्शन २०७८ अनुसार केराबारी गाउँपालिका मोरङको आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को लैससास परिक्षण गर्दा ५ मुख्य क्षेत्र र २२ सहायक क्षेत्रका १०० प्रश्नावलिबाट स्वपरीक्षण गरिएको थियो । सोको विवरण र परिणामलाई निम्न अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

सुचक अनुसारको प्राप्तांक विवरण

सि नं	सूचक नं	प्राप्ताङ्क	सिनं	सूचक नं	प्राप्ताङ्क	सिनं	सूचक नं	प्राप्ताङ्क
१	1.1.1	०.०	३५	2.4.3	०.५	६९	4.3.1	०.५
२	1.1.2	०.५	३६	2.4.4	०.५	७०	4.3.2	०.५
३	1.1.3	०.५	३७	2.5.1	०.५	७१	4.3.3	०.५
४	1.1.4	०.०	३८	2.5.2	०.०	७२	4.3.4	०.५
५	1.1.5	०.५	३९	2.5.3	०.०	७३	4.4.1	१.०
६	1.1.6	१.०	४०	2.5.4	१.०	७४	4.4.2	०.५
७	1.1.7	१.०	४१	3.1.1	०.५	७५	4.4.3	०.५
८	1.1.8	०.५	४२	3.1.2	०.५	७६	4.4.4	०.५
९	1.2.1	०.५	४३	3.1.3	०.५	७७	4.5.1	०.५
१०	1.2.2	०.०	४४	3.1.4	०.५	७८	4.5.2	०.०
११	1.2.3	०.५	४५	3.1.5	०.५	७९	4.5.3	०.०
१२	1.2.4	०.५	४६	3.1.6	०.०	८०	4.5.4	०.०

१३	1.2.5	०.०	४७	3.1.7	०.५	८१	5.1.1	१.०
१४	1.2.6	०.०	४८	3.1.8	०.५	८२	5.1.2	०.५
१५	1.2.7	०.५	४९	3.2.1	०.५	८३	5.1.3	०.५
१६	1.2.8	०.५	५०	3.2.2	०.०	८४	5.1.4	०.०
१७	1.3.1	०.५	५१	3.2.3	०.५	८५	5.2.1	१.०
१८	1.3.2	०.०	५२	3.2.4	०.०	८६	5.2.2	१.०
१९	1.3.3	०.०	५३	3.3.1	०.०	८७	5.2.3	०.५
२०	1.3.4	०.०	५४	3.3.2	०.५	८८	5.2.4	१.०
२१	2.1.1	०.५	५५	3.3.3	०.५	८९	5.3.1	१.०
२२	2.1.2	१.०	५६	3.3.4	०.५	९०	5.3.2	०.५
२३	2.1.3	०.०	५७	3.4.1	०.५	९१	5.3.3	०.५
२४	2.1.4	०.५	५८	3.4.2	०.०	९२	5.3.4	०.५
२५	2.2.1	०.०	५९	3.4.3	०.५	९३	5.4.1	०.५
२६	2.2.2	०.५	६०	3.4.4	०.५	९४	5.4.2	०.०
२७	2.2.3	०.०	६१	4.1.1	०.५	९५	5.4.3	०.५
२८	2.2.4	०.५	६२	4.1.2	०.५	९६	5.4.4	०.५
२९	2.3.1	०.५	६३	4.1.3	०.५	९७	5.5.1	१.०
३०	2.3.2	०.५	६४	4.1.4	०.०	९८	5.5.2	०.५
३१	2.3.3	०.५	६५	4.2.1	०.५	९९	5.5.3	०.५
३२	2.3.4	०.५	६६	4.2.2	०.०	१००	5.5.4	०.०
३३	2.4.1	०.५	६७	4.2.3	१.०	**जम्मा प्राप्तांक**		**४२.५**
३४	2.4.2	०.५	६८	4.2.4	०.५			

२२ वटा सहायक सुचक अनुसारको प्राप्तांक विवरण

सहायक विषयहरु	पुर्णाअंक	० अंक प्राप्त	०.५ अंक प्राप्त	१ अंक प्राप्त	जम्मा प्राप्तांक	प्रतिशत
१. नीति तथा कानुनमा समावेशिता/ सहभागिता	८	२	४	२	३.५	४३.८
२. योजना तर्जुमा तथा कर्याम्वयन	८	३	५	०	२.५	३१.३
३. बजेट तर्जुमा तथा कार्यन्वयन	४	३	१	०	०.५	१२.५
४. कर्मचारी पदाधिकारी तथा प्रतिनिधित्व	४	१	२	१	२.०	५०.०
५. कार्यप्रणालि समावेशि	४	२	२	०	१.०	२५.०
६. समिति उपसमिति र कार्यदलमा प्रतिनिधित्व	४	०	४	०	२.०	५०.०
७. वित्त ब्यवस्थापन प्रणालिमा समावेशि	४	०	४	०	२.०	५०.०
८. तथ्याङ्क संकलन तथा ब्यवस्थापन	४	२	१	१	१.५	३७.५

९. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	८	१	७	०	३.५	४३.८
१०. अनौपचारीक मूल्य मान्यता र कुसंस्कार बिरुद्ध जनचेतना	४	२	२	०	१.०	२५.०
११. काननी साक्षरता	४	१	३	०	१.५	३७.५
१२. विपत ब्यवस्थापनामा समावेशिता,	४	१	३	०	१.५	३७.५
१३. पूर्वाधार विकास	४	१	३	०	१.५	३७.५
१४. प्रजनन स्जास्थ्य	४	१	२	१	२.०	५०.०
१५. शिक्षा कार्यक्रम	४	०	४	०	२.०	५०.०
१६. खानेपानि तथा सरसफाई	४	०	३	१	२.५	६२.५
१७. स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार ब्यवस्थापन	४	३	१	०	०.५	१२.५
१८. सुशासन	४	१	२	१	२.०	५०.०
१९. उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता	४	०	१	३	३.५	८७.५
२०. सूचना तथा संचार	४	०	३	१	२.५	६२.५
२१. अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	४	१	३	०	१.५	३७.५
२२. समन्वय र सम्बन्ध विस्तार	४	१	२	१	२.०	५०.०
जम्मा	१००	२६	६२	१२	४२.५	४२.५

५ वटा मूल सूचकको प्राप्ताङ्क विवरण

मुख्य विषय	**पूर्णाङ्क**	**० अंक प्राप्त**	**0.५ अंक प्राप्त**	**१ अंक प्राप्त**	**जम्मा प्राप्तांक**	**प्रतिशत**	**नतिजा**
१ निति कानुन तथा योजना	२०	८	१०	२	६.५	३२.५	कमजोर
२ संस्थागत व्यवस्थामा	२०	५	१२	३	८.५	४२.५	सामान्य
३ मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	२०	५	१५	०	७.५	३७.५	कमजोर
४ सेवा प्रवाह	२०	५	१३	२	८.५	४२.५	सामान्य
५ सुशासन तथा उत्तरदायित्व	२०	३	११	६	११.५	५७.५	उत्तम
जम्मा	**१००**	**२६**	**६१**	**१३**	४२.५	४२.५	**सामान्य**

माथि उल्लेखित विवरणको आधारमा हेर्दा केराबारी गाउपालिकाको १०० बटा सहायक सुचकमध्ये २६ वटा सहायक सुचकमा ० अंक प्राप्त गरेकोछ, ६१ वटा

सहायक सुचकमा अंक ०.५ प्राप्त गरेको र १३ वटा सहायक सूचकमा १ अंक प्राप्त गरेको देखिन्छ । जस अनुसार निति कानुन तथा योजना मा ६.५ अंक वा ३२.५ प्रतिशत रहेको छ र नतिजा कमजोर देखिन्छ । संस्थागत व्यवस्थामा ८.५ अंक वा ४२.५ प्रतिशत रहेको छ र नतिजा सामान्य देखिन्छ । मानव संसाधन तथा क्षमता विकास ७.५ अंक वा ३७.५ प्रतिशत रहेको छ र नतिजा कमजोर नै देखिन्छ । सेवा प्रवाहमा ८.५ अंक वा ४२.५ प्रतिशत रहेको छ र नतिजा सामान्य देखिन्छ । त्यस्तै सुशासन तथा उत्तरदायित्वमा सबै भन्दा बढी ११.५ अंक वा ५७.५ प्रतिशत रहेको छ र नतिजा उत्तम देखिएको छ । ५ वटै सूचकको नतिजा हेर्दा यो केराबारी गाउपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समाबेशिकरण परीक्षणको ४० भन्दा माथि तथा ६० भन्दा कम ४२.५ अंक वा ४२.५ **प्रतिशत** मुल्यांकनको अवस्था भएकोले नतिजा पनि **सामान्य** भएको पाइयो । कमजोर अवस्थाको २ सूचकमा अलि धेरै मेहनत तथा सामन्य अवस्थाका २ सूचकमा धेरै र उच्च नतिजा आएको सुचकलाइ कायम राख्दै अझ लैससासको क्षेत्रमा केहि व्यबहारीक तथा धेरै नीतिगत सुधारका कामहरु गर्न आवस्यक देखिन्छ ।

प्राप्ताङ्क अनुसारको रेखाचित्र

केराबारी गाउपालिकाको लैससास परीक्षणको नतिजालाइ माकुरी जालो (Spider Diagram) र बार स्तम्भ रेखाचित्र (Bar Diagram) बाट निम्न अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ । अध्ययनकर्ता तथा प्रयोगकर्तालाइ विष्लेषण गर्न सहज हुने गरि र छोटो समयमा सारंश निकाल्न यसले मद्दत हुनेछ ।

२२ **वटा सहायक सूचकहरुको माकुरीजालो चित्र**

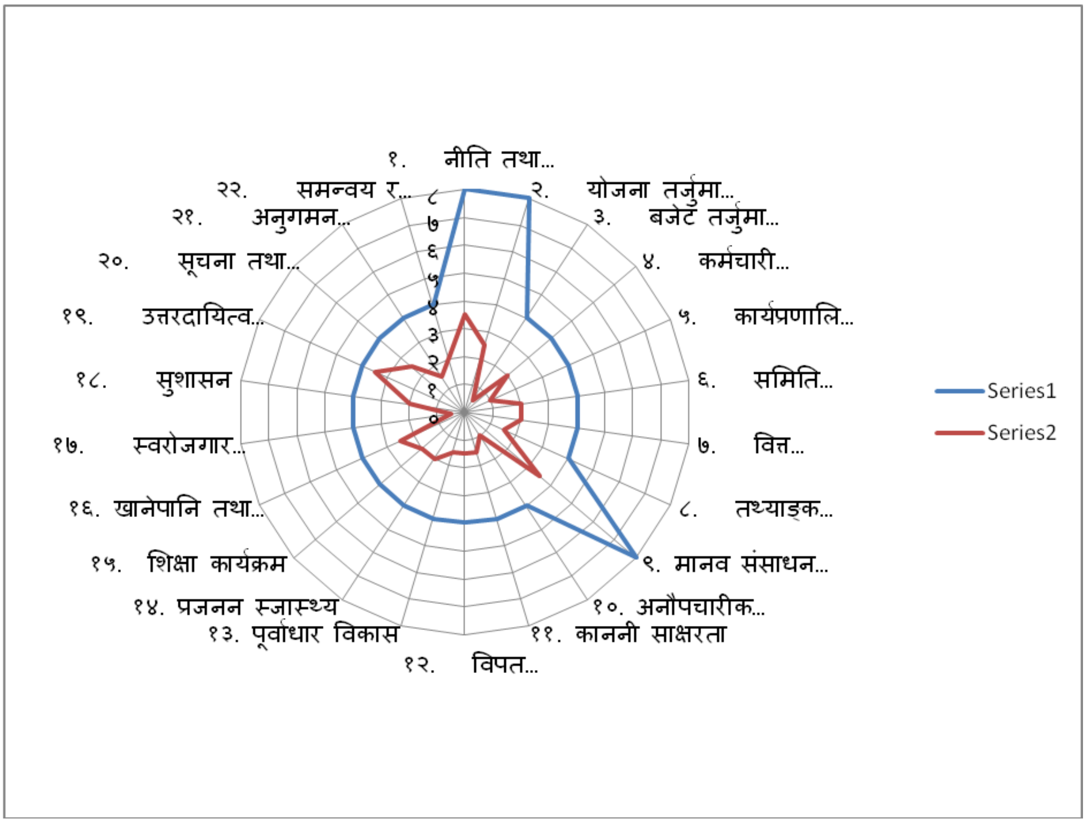

२२ वटा सहायक सूचकहरुको स्तम्भ चित्र (बार डायग्राम)

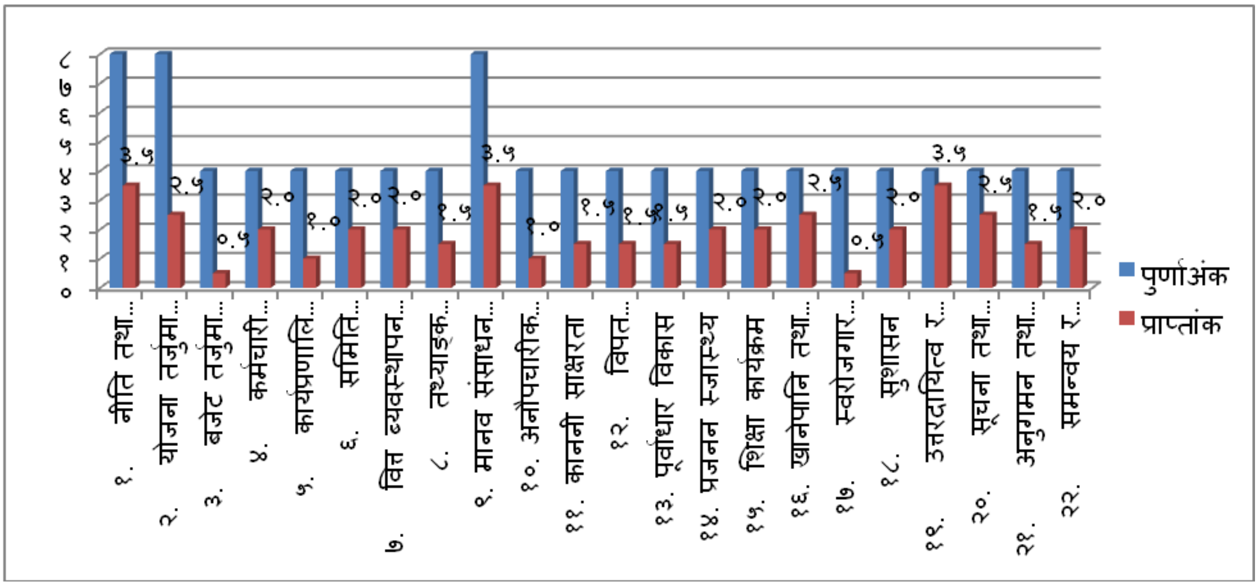

यस केराबारी गाउँपालिकाको लैससास परीक्षणको २२ वटा सहायक क्षेत्रका सूचकहरुको अवस्थालाई बार डायग्राममा पनि प्रस्तुत गरीएको छ । यसमा निलो रंङले पूर्णाअंक र रातोले प्राप्तांकलाई प्रतिनिधितव गर्दछ । सूचकहरुमा ५० प्रतिशत कम रहेको पाइयो । निलो रंगको लक्ष्यमा पुग्न आगामि दिनमा रातो रंगको सुचकलाइ सुधार गरेर लैजान हरेक सुचकको बिष्लेशण गरी कार्ययोजना बनाउन आबस्यक देखिएकोछ । तुरुन्तै २ मुख्य सुचक कमजोरलाइ सुधार गर्न

अवसर तथा बाधा र कमजोरी तथा शक्तिको विष्लेषण गरिएकोछ । जसको विबरण तल उल्लेख गरिएकोछ।

लैससास परीक्षण नतिजाको माकुरे जालो

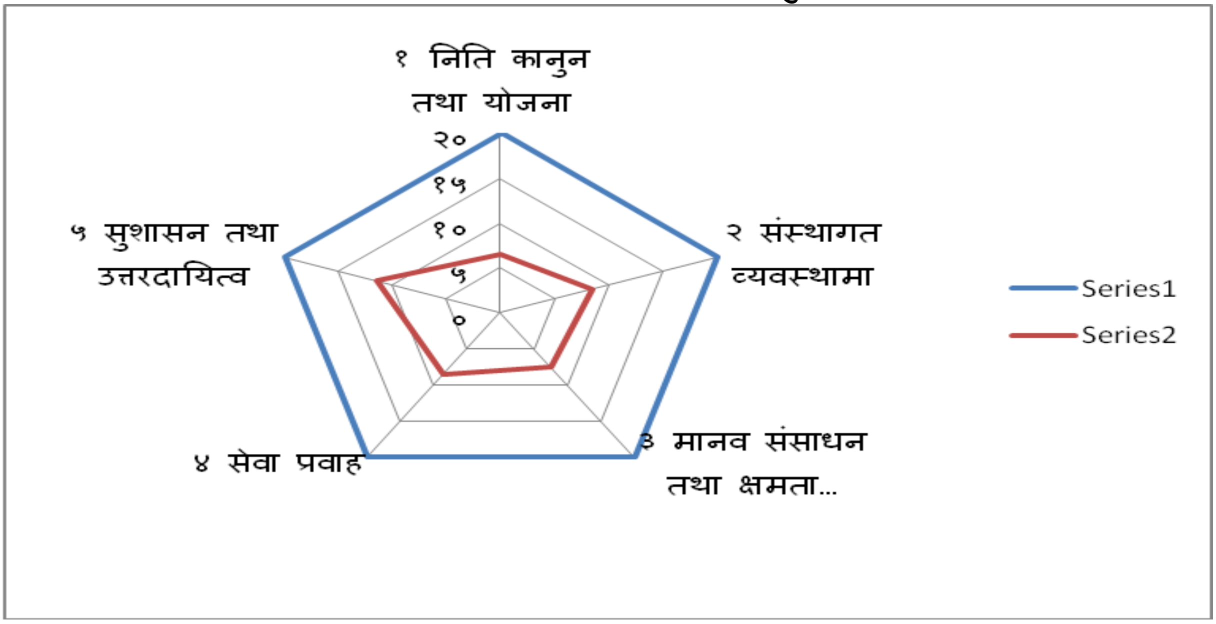

माथिको माकुरी जालोले केराबारी गाउँपालिकाको लैससासका ५ वटा सूचकहरुको अवस्थालाई प्रस्तुत गरिएको छ । हरेक निलो सुचकको २० अक र रातो रंगको सुचकले प्राप्तांक देखाएको छ । कमजोर भएको सुचकको जालो नजिक छ भने समान्य तथा उत्तम र अति उत्तम सुचकको जालो पर सम्म फैलिएको प्रष्ट देख्न सकिन्छ । कमजोर सुचकलाइ सुधारको लागि विश्लेषण गरेर आगामि योजना बनाउन यस चित्रले सजिलो बनाएकोछ ।

स्तम्भ चित्रमा लैससास परिक्षणका पाँच सूचकहरु

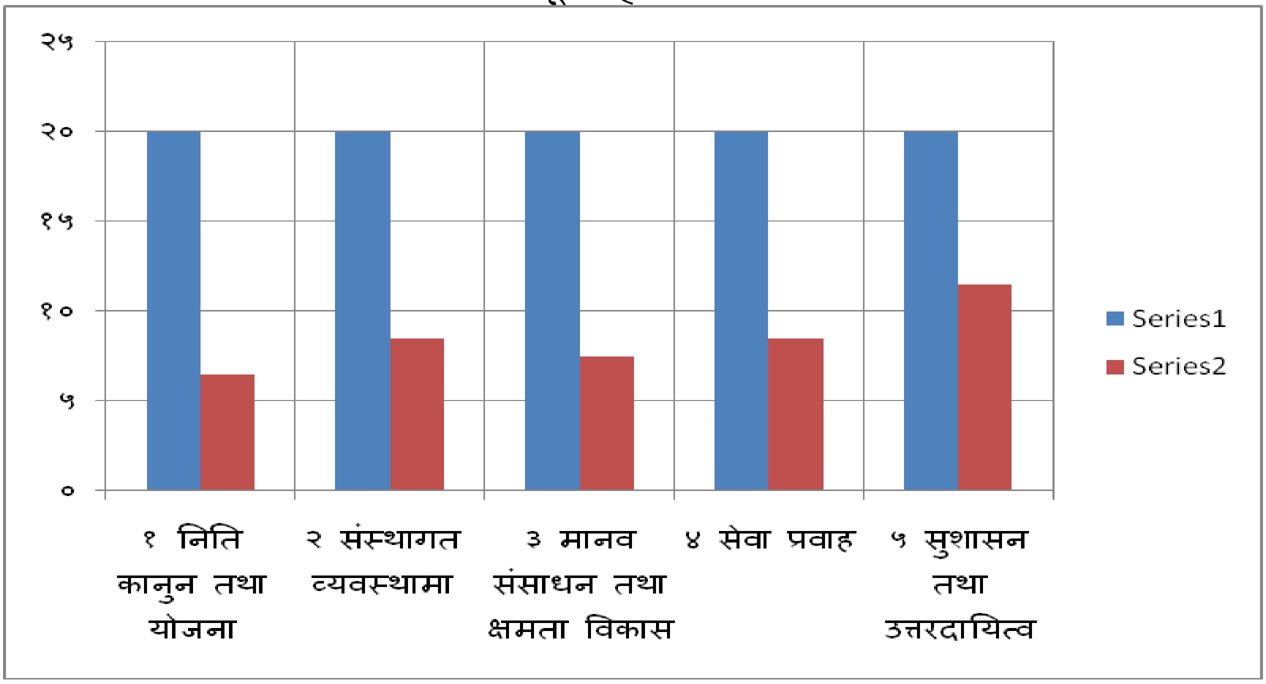

स्तम्भ चित्रमा निलो रंगले पूर्णाक र रातो रंगले प्राप्तांकलाइ प्रतिनिधित्व गर्दछ । निलो रंगको खम्बाको उचाई २० अंकमा बराबर रहेको छ तर रातो रंगको खम्बा कुनै पनि २० अंकमा पुग्न सकेको छैन । लैससास परिक्षणको लक्ष्य भनेको सबै रातो रंगका खम्बाहरुलाई आगामी आर्थिक वर्षको कार्ययोजना तयार गरि गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम मार्फत निलो रंगको खम्बा समान पुर्याउनु हो।सूचकहरुले खोजेको अवस्थामा पुग्न कार्याशालामा विश्लेषण तयार गरीएको योजनालाइ पालिकाले बार्षिक तथा आवधिक योजनामा समाबेश गरि कार्यान्वयन गर्न आवस्यक रहेको छ ।

११. शक्ति/सवल तथा कमजोरी पक्ष र अवसर तथा बाधा/चूनौति विश्लेषण (SWOT Analysis)

केराबारी गाउँपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण गरिसके पछि प्राप्त अंक र परिणामको आधारमा मुख्य ५ सुचकको सोहि समुहले अवाकस अर्थात अवसर, बाधा, कमजोरी र शक्ति/सवल पक्ष विश्लेषण गरिएको थियो । सवल र कमजोरी आन्तरिक पक्ष र अवसर र बाधा बाहिरी पक्ष तथा कमजोरी र बाधा नकारात्मक पक्ष तथा अवसर र शक्ति सकारात्मक पक्षको रुपमा लिएर विश्लेषण गरिएको थियो ।

सवल पक्ष	कमजोर पक्ष	अवसर	बाधा/चुनौति
नीति कानुन योजना			
१.केराबारी गाउपालिकाको योजना तयारी गर्दा केहि हदसम्म लैससासाको दृष्टिले लेखाजोखा गरी नीति तथा कानुनि दस्ताबेज बन्ने गरेको । २.तयारी भएका निति नियमको बधरमा मात्र कार्यक्रम संचालन गरी सम्पन्न गरिएका ३.महिला तथा बंचितिमा परेका बर्गको बिभेद तथा हिंसामा परेकाहरुको सुनुवाइ हुने गरेको । ४.पालिकामा भर्खरै महिला तथा लक्ष्यि बर्गको सुचना तथा खण्डिकृत वस्तुगत विवरण तयार भएको ५.सरकारी कामकमा समान ज्याला भुक्तानी हुने गरेको ६. समुह तथा ससंथागत समिति	१.सामाजिक समानता तथा सामाजिक समाबेशिकरण अनुसार विभेद अन्त्य गर्ने नीति नियम तथ कार्यविधि तयार नभएको २.महिला तथा बन्चितिमा परेका वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्य रोकथाम गर्ने पर्याप्त कार्यक्रम हुन नसक्नु ३.विभेदमा परेकालाइ सेवा दिने तथा काम गरेको अभिलेखीकरण गर्न नसक्नु ४.पालिकामा निर्दिष्ठ रुपमा बजेट विनियोजन नहुने ५.लैससास उत्तरदायि बजेट तथा परीक्षणको प्रावधान	१.समाबेशी संविधान तथा कानुनहरु २.संघ तथा प्रदेशकानिति नियम तथा मार्गदर्शक निर्देशिकाहरु ३. पालिकामा सहकार्य गरी सकर्य भएका सरवकारवाला कार्यक्रम संचालन हुनु ४ समाबेशि बस्ति तथा समुदायहरु ५ स्थानीय तथा युवा कर्मचारीहरु ६ स्वयत्त पालिका हुनु	१.समुदायमा व्यप्त सामाजिक अन्धविस्वास कायम हुनु २.पालिकामा पर्याप्त दक्ष जनशक्ति नहुनु ३.समाजमा प्रचलित विभेदजन्य कुरालाइ प्रसय दिने खालका सस्कार तथा पारम्परा हुनु । ४.पर्याप्त बजेटको कमि ५ संघ तथा प्रदेश र स्थानीय तहको समन्वयमा कमि ।

सवल पक्ष	कमजोर पक्ष	अवसर	बाधा/चुनौति
गठन गर्दा महिलाको अनिबार्य प्राबधान विवरण तयार भएको ७.योजना तयार गर्दा टोल तहदेखी लक्ष्यित समुदायको सहभागितामा तयार हुने गरेको र उक्त वर्गलाइ केहि हदसम्म लाभ पुगेको । ८.पालिकामा तयार हुने समुह तथा समितिमा ४० प्रतिशत प्रतिनिधित्व हुने र केहि प्रतिशत रकम विनियोजन भएको	नभएको ६.गाउपालिकाले योजना तयार गर्दा महिला तथा बंचितिमा परेका बर्गको व्यवहारिक तथा रणनितिक आवस्यकता हेरी कार्यक्रम तयर नगरेको ७ निति तथा कार्यविधि तयार गर्नु अघि लैससासको नजरले लेखाजोखा नगरेको ८.आप्रवासी र रैथाने कामदार उपर विभेदका कुनै प्रावधान नभएको		
संस्थागत व्यबस्था			
१.पालिकामा लक्षित तथा महिला बर्गको ३३ प्रतिशत भन्दा बढि सहभागिता रहेको २.स्थानीय तहमा समाबेशि नीति	१.महिला तथा बिशेष समुदायलाइ बिशेष सेवा प्रदान गर्ने कार्यनिति तथा रणनिति नबनाइनु	१.समाबेशिताको मर्म र भावना अनुसारका काननु हुनु २.महिलाहरुको सीप तथा	१.घसायसी तथा पुनरुत्पादनमुलक कामको पारिश्रमिक मुल्यांकन गर्ने २ तयार भएका

सवल पक्ष	कमजोर पक्ष	अवसर	बाधा/चुनौति
अपनाएर कर्मचारिको व्यवस्थापन ३.लक्षित समुदायलाइ सेवा प्रदान गर्दा उनीहरुको भावनाको कदर गरी प्राथमिकतामा राखेर काम गर्न थालेको ४.महिला कानुनी साक्षरता कार्यक्रममले जनस्तरमा सचेतना बढेको ५.विपद व्यवस्थापन कोष स्थापना र कार्यक्रमले विपन्न तथा महिला पिडितलाइ पहिलो प्राथमिकता ६.विभिन्न समिति तथा समुह गठन गर्दा कम्तिमा ३३ प्रतिशत महिलाको प्रतिनिधित्व हुनु ७.पालिका तथा उपभोक्ता समुहमा समानुपातिक तथा समाबेशि प्रतिनिधित्व बढ्कोछ । ८ स्थानीय तहको विभिन्न कार्यक्रमको अनुगमन गर्दा सुझाव	२.महिला तथा बंचितिमा परेका समुदायलाइ हित हुने गरि विभिन्न अनुगमन समितिले दिएको सुझाव पूर्णरुपमा कार्यान्वयन नहुनु ३.खण्डिकृत तथ्याक र सूचनाको आधारमा विकास योजना तयार नगर्नु ४ स्थानीय तहमा लैससास हेर्ने शाखा तथा संरचनालाइ शर्त सहित जनशक्तिलाइ जिम्मेबारी तोकी बजेट समेतको व्यवस्था नहुनु ५ स्थानिय तहमा हुनसक्ने हिंसा तथा कुनै किसिमका विभेद रोक्ने आचार संहिता बनाएर लागू नगरीएको ६ स्थानीय पार्श्वचितको आधारमा विकास योजना	क्षमता विकास भए काम गर्ने क्षेत्रहरू प्रशस्त हुने ३.विभिन्न संघसंस्था दर्ता भइ विकास निर्माणका काममा संलग्नता जनाउनु ४ महिला तथा लक्षित समुदायको लागि तयार भएका निति तथा कार्यक्रमहरु निर्बाध रुपमा संचालन हुने ५ पालिकामा सबैलाइ अनुकुल हुने आचार संहिता तयार गरेर लागू गर्न सकिने	कानुनहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन ३. गरिवी मापनका सूचकहरु तथा आधारहरु निर्धारण गर्न ४ तीन तहको सरकारको समन्वयको अभाव ३. सुझाव तथा पृष्ठपवषणको कार्यान्वयन

सवल पक्ष	कमजोर पक्ष	अवसर	बाधा/चुनौति
दिने तथा कार्यान्वयन गर्ने सुरु गरेको ९. लक्षित समुदायको खण्डिकृत अभिलेखन तथा पंजिकरणको अभिलेख अद्ययावधिक गर्न थालेको १० लैससास सहयोगि कोष स्थापना र संचालन गरेको ।	लागू गर्ने नगरेको		
मानव संसाधन तथा क्षमता विकास			
१.लैससास/महिला तथा लक्षित समुदायका लागि केहि कार्यविधि तयार गरेर बजेट तथा कार्यक्रमहरु संचालन हुनु २. स्थानीय तहमा लैससासका लागि तालिम तथा कार्यक्रम संचालन गर्न सक्ने मानवीय श्रोत हुनु ३ महिला अधिकार तथा बेइजिङ घोषणाको १२ प्रतिबद्धता बारे कर्मचारीलाइ थाहा भएको ४.संस्थागत संरचना तयार भएका	१.सेवा लिने दिनेका लागि संस्थागत संचना भएपनि प्रयाप्त नहुनु २.महिला तथा लक्षित बर्गका लागि लोक सेवा आयोगको कुनै व्यवस्था नभएको ३.स्थानिय मानव संसाधन इकाइ स्थापना र संचालन नभएको ४.कार्यक्रमको अनुगमन	१.पालिकाको जनशक्तिलाइ परिचालन गरेर चेतना अभिबृद्धिका अभियान चलाउन सकिने २.लैससासको क्षेत्रमा काम गर्ने सरोकारवालाहरुको उपश्थिति हुन थालेको ३.पालिकामा कृयाशिल आयोजना तथा कार्यक्रमहरुसंग सहकार्य गर्न सकिने	१.श्रोत साझेदारीता २.कर्मचारी र जनप्रतिनिध बीच सहकार्य र सरुवा ३.रुढीबाढीता ४.लैससास कार्यान्वयनमा संघ प्रदेश र स्थानीय निकायको सम्नवय

सवल पक्ष	कमजोर पक्ष	अवसर	बाधा/चुनौति
छन ५. सामाजिक विभेद तथा हानिकारक प्रचलन हटाउन दिवस तथा अभियानहरु संचालन गरिएको ६ स्थानीय तहले महिला कानुनी सचेतनाका कार्यक्रमहरु अभियानको रुपमा हरेक वडामा संचालन गरेको ७ विपद् व्यवस्थापन सचेत हुदै केहि कोष स्थापना गरी लक्षित बर्गलाइ प्राथमिकता दिने नीति र व्यवहार अपनाएको ।	पछि सुधार तथा सिकाइ समेतको प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्ने कुरा महसुस नभएको ५.महिला हिंसा विरुद्धका विभिन्न सन्धि महासन्धिका बारेमा कर्मचारी तथा पधादिकारिलाइ अभिमुखिकरण नभएको ६ प्रयोगकर्तामैत्रि भौतिक निर्माणमा कम ख्याल दिइएको	४.स्थानीय जनशक्तिको परिचालन ५ प्रदेश प्रशिक्षण केन्द्रको सहकार्यको संभावना	
सेवा प्रवाह			
१.भौतिक संरचना ड्रोइङ्ग तथ डिजाइन गर्दा केही महिला बालवालिका तथा अपांगतामैत्रि भएको २.महिला तथा बंचितिमा सरेकालाइ	१.पालिकामा ग्रामिण महिला प्राविधिक र सामाजिक पिरचालकको नियुक्ति वा मनोनयन नहुनु २.गरिबी तथा	१.विद्यालयमा सहकारि शिक्षा तथा टोल स्तरीय समुहमा सहकारीताको अनुशिक्षण अभियान चलाउन सकिने	१. विज्ञ तथा प्राविधिक सेवा २. महामारी तथा दैविक विपत्तिहरु ३. तायारि निति तथा

सवल पक्ष	कमजोर पक्ष	अवसर	बाधा/चुनौति
लक्षित गरी आधुनिक उर्जा प्रयवग गर्न सकारात्मक काम संचालन गरेको ३.परिवारनियोजन तथा खोप र पोषण कार्यक्रम संचालन भएको ४.विद्यालय भर्ना अभियान र विपन्नका लागि छात्राबृत्ति कर्यक्रम संचालन ५. विद्यालयमा छुट्टै शौचालय र छात्रालाइ सेनिटरी प्याडको व्यवस्था ६.पूर्ण सरसफाइ कार्यक्र र खानेपानि ७ युवा स्वरोजगार कार्यक्रम ८ महिला सहकारी तथा समुहहरलाइ सहयोग ९. दिवा खाजा कार्यक्रमले पोषण र पढाइमा सुधार	बंचितिकरणमा परेक समुदायकव पहुँच र क्रयशक्ति अनुसार सुपथ मुल्य सहकारी पसलको पालिका भित्र अनुगमन नभएको ३.स्तनपालको लागि छुट्टै कक्षाको व्यवस्थापन नभएको ४.गर्भवति महिलालाइ जोखिमयुक्त वा खतरायुक्त काममा नलगाएने निति नभएको ५.फोहोरको उचित व्यवस्थापनको कार्यक्रम र बजेट नभएको ६.आकाशे पानि संकलन तथा रिचार्जिङ् कार्य र विषयगत ज्ञान पनि	२.सेवाग्राहिलाइ कृषि खानपानि तथा स्वास्थ्यको बारेमा थप जानकारी गराउन संवन्धित कर्मचारीहरुलाइ अभमुखिकरण गराउनु ३.सहकारी र महिला उद्यमशिलता ४. स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाइ सबै धरमा अभियानको रुपमा पुर्याउन सकिने	कानुनको कार्यान्यन ४. बैदेशिक रोजगारीको विकल्पमा कृषिका युवालाइ स्वरोजगार वनाउन

सवल पक्ष	कमजोर पक्ष	अवसर	बाधा/चुनौति
	नभएको ७ यौनिक अल्पसंख्यकका लागि विषेश बजेट र भौतिक पुर्वाधार नभएको		
सुशासन तथा उत्तरदायित्व			
१.पालिकामा महिला तथा लक्षित बर्गका सवालहरलाइ संबोधन हुने गरि निति कानुन बन्न थालेको २.लक्षित समुदायको उपश्थितिमा योजना छनौट हुने गरेको ३.महिला सचेतना बालअधिकार तथा नेपाल सरकारले गरेका सन्धि महासन्धिको बारेमा सचेतना गर्ने कार्यक्रम बजेट तय गरी संचालन गर्ने ४.संचालित कार्यक्रमहरुको नियमित सार्वजनिक सुनुवाइ सालेप गर्ने ५.लक्षित समुदायको उपस्थितिमा	१.संचालित योजना तथा कार्यक्रमको लैससासको आखावाट अनुगमन तथा अभिलेखन नहुने गरेको २.सबैलाइ जानकारी हुने गरी स्थानीय भाषामा निति तथा कार्यक्रम जानकारी नगराउने ३.लैससास कार्यान्वयनको लागि सरोकारवालासंग काम गर्ने खास संयन्त्र तथा फलोअप नभएको ४.लैससास महिलाको मात्र सवाल भनुर हल्का लिने	१.आवश्यक कानुन बनाएर काम गर्न सक्ने अधिकार सम्पन्न पालिका २.लैससास क्षेत्रमा काम गर्ने संघ संस्था तथा आयोजनाहरु ३.लामो समय देखि लैससासको क्षेत्रमा काम गरेका अनुभव व्यक्ति तथा विज्ञहरु पालिकाको सम्पर्कमा रहनु	१.परम्परबादि सोच २.श्रोत उपल्बधता ३.कानुनी अज्ञानता ४.बर्तमान प्रविविको दुरुपयोग

सवल पक्ष	कमजोर पक्ष	अवसर	बाधा/चुनौति
उठाएका सवालको केहि हदसम्म संवोधन हुने ६.लैससासको क्षेत्रमा काम गर्ने विभिन्न निकायसंग सहकार्य भएको ७ मानव अधिकार दिवस, नारी दिवस तथा अन्य राज्यले प्राथमिकता दिएका जवम्मरेवारीका कामलाइ बजेट जवनियोजन गरेर मनाउने गरेको ८.पालिकाको बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम सार्वजनिक गरी वेभसाइड तथा छापाबाट समेत सार्वजनिक गर्ने ९.पालिकाको गतिविधिहरुलाइ कहिलेकाहि आवस्यकता हेरी स्थानीय रेडीया तथा संचारमाध्यमबाट प्रसारण गरिने १० अनुगमन मुल्यांकनको सुझावलाइ केहि हदसम्म संबोधन गरी योजना तयार गरेको	तथा कम महत्व दिने ५. रकमान्तर गर्दा लैससासको बजेटनै मर्कामा पर्ने		

सवल पक्ष	कमजोर पक्ष	अवसर	बाधा/चुनौति
११ महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मुलन गर्ने राष्ट्रिय तथा अन्य अभियानमा केही मात्रमा बजेट सहित कार्यक्रमहरु संचालन गर्न थालेको			

केराबारी गाउपालिकाको समग्र अबाकस विश्लेषण गर्दा शक्ति वा सवल पक्ष संतोषजनक रहेको देखिन्छ । यहा उपलब्ध अवसरहरुलाइ लिएर आन्तरिक रुपमा भएका केहि जान अनजानले गरिएका कमि कमजोरीहरुलाइ ख्याल राखेर अगाडि बढ्ने हो भने यो पालिकामा परिवर्तनको महसुस गर्न धेरै समय लाग्दैन। पालिकामा सकृय उपाध्यक्ष तथा महिलाको टिमले पनि योजना तयारी तथा कार्यान्वयनमा केही राम्रो असर परेको देखिन्छ । साथै यहाँको लोकप्रिय तथा मेहनति गाउपालिका प्रमुख लगायत सकृय जनप्रतिनिधिहरु र उर्जाशिल कर्मचारीहरुको टिम उदाहरणीय रहेको पाइयो । हाल प्राप्त भएको ४२.५ अंकलाइ बढाएर लैजान अधिकांश नीति तथा कार्यविधि तयार गरेर कार्यान्वयन गर्न सकेको खण्डमा लैससासको लागि आगामि दिनमा यो अवस्थामा ठूलो परिवर्तन हुने निस्चित छ।

१२. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समाबेशिकरण विकास कार्ययोजना

केराबारी गाउपालिको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समाबेशिकरण परीक्षणले बर्तमान अवस्थालाई यथार्थ रुपमा छर्लङ्ग पारेको छ ।लैससासको दृष्टिकोणमा पालिकाका चारवटै पक्षहरुले अबका दिनमा जोड दिनु पर्ने तथा ख्याल गर्नु पर्ने क्षेत्रहरु प्रष्ट भएको छ । आगामि बर्षका लागि ५ मुख्य सुचकको आधारमा लैससास विकास योजना तयार गरिएको छ । जसलाइ निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

मूल शिर्षक		अवस्था सुधारका लागि आवश्यक क्रियाकलाप	क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी			समयावधि	थप दायित्व	
सूचक	प्राप्ताङ्क		पहलकर्ता	निर्णयकर्ता	कार्यान्वयन कर्ता		पर्ने	नपर्ने
क. नीति कानुन र योजना								
१.१.१	०.०	स्थानीय तहको नीति तथा कानून मस्यौदा तयार गर्दा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने कार्य टोली निर्माण गरी लैससास दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक बनाउने शुरु गर्ने ।						
१.१.२ १.१.३	०.५ ०.५	पालिकाले आफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भए नभएको बारे लेखाजोखा गर्ने परिपाटि थाल्ने						
१.१.४	०	स्थानीय स्तरका महिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजीक समाबेसिकरण र लेङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने अलग्गै स्थानीय कार्यविधि /निर्देशिका तयार गर्ने ।	महिला विकास शाखा	गाउ कार्यपालिका	गाउ कार्यपालिका	बैशाख २०८०		
१.१.५	०.५	ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेको समुदायमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्न पर्याप्त प्रावधान व्यवस्था गर्ने ।						

,

१.१.८	०.५	स्थानीय रैथाने श्रमजीवि कामदारको लागि विषेश नीति बनाउने र बाहिरबाट ल्याउने श्रमिकसंग सहकार्यको नीति कार्यान्वयन गर्ने		गाउ कार्यपालिका	कार्यपालिका	२०८० असार भित्र		
१.२.१	०.५	आवधिक योजना र वार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी र लक्ष्य समावेश गरिने ।						
१.२.२	०.०	पालिकाले आगामि श्रोत अनुमान तथा बजेट सिलिङ तोक्दा लक्षित समुदायको अवस्था विश्लेषण गरी उनिहरुलाइ लाभ हुने योजना बनाउने	श्रोत अनुमान /योजना समिति	गाउ कार्यपालिका	कार्यपालिका	२०८० जेष्ठ भित्र		
१.२.३	०.५							
१.२.४	०.५							
१.२.५	०	महिला पुरुष एवं लक्षित बर्गहरको बेग्लाबेग्लै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवस्यकता पहिचान गरी कार्यक्म संचालन तथा प्रतिवेदन तयार गर्ने	गाउपालिका	गाउ कार्यपालिका				
१.२.६	0	दिगो विकास लक्ष्यको ५ नं लक्ष्यलाइ स्थानिकरण गर्ने ।		गाउ कार्यपालिका				
१.२.७	0.५			गाउ कार्यपालिका				
१.२.८	0.५			गाउ कार्यपालिका				
१.३.१	0.५			गाउ				

				कार्यपालिका				
१.३.२	0	लैससास कार्यान्वनका लागि बजेट विनियोजन गर्ने		गाउ कार्यपालिका				
१.३.३	0	लैससास अवस्था सुधार गर्ने क्षमता विकासका कार्यक्रम संचालन गर्ने		गाउ कार्यपालिका				
१.३.४	0			गाउ कार्यपालिका				
ख. स्थागत व्यवस्था								
२.१.१	०.५							
२.१.३	०.०							
२.१.४	०.५							
२.२.१	०.५	समाबेशी अनुगमन तथा समिक्षा समिति निर्माण र अभिमुखिकरण गर्ने		गाउ कार्यपालिका				
२.२.३	०	खण्डिकृत तथ्यांकको आधारमा लैससास विकास योजना तयार गर्ने	वडा	पालिका				
२.२.४	०.५	सहभागितामुलक सुझाव समिति गठन र अभिमुखिकरण गर्ने		गाउ कार्यपालिका				
२.३.१	०.५							
२.३.२	०.५							
२.३.३	०.५							
२.३.४	०.५							
२.४.१	०.५							
२.४.२	०.५							

,

२.४.३	०.५							
२.४.४	०.५							
२.५.१	०.५							
२.५.२	०							
२.५.३	०							
ग. मानव संसाधन तथा क्षमता विकास								
३.१.१	०.५	लैससास क्षमाता विकास कार्यक्रम खर्च कार्यविधि बनाउने	महिला विकास शाखा					
३.१.२	०.५	लैङ्गिक हिंसा सम्बन्धि स्थानीय सरकारका पदाधिकारी तथा कर्मचारिलाइ प्रदान र अभिलेखिबरण तथा प्रतिवेदन						
३.१.३	०.५	सामाजिक रुपमा बंचितिमा परेकलाइ सम्मानजनक व्यवहार तथा भाषा प्रयोग र पृष्ठपवषण अदान प्रदान	प्रमुख कार्यकारी अधिकृत	गाउपालिका	पालिका /शाखा			
३.१.४	०.५	स्थानिय महिला तथा लक्षित समुहका पदिधकारीलाइ प्राविधिक तालिमको बजेटको व्यवस्था गर्ने						
३.१.६	०							
३.१.७	०.५	सामाजिक रुपमा बंचितिमा परेका बर्गलाइ राज्यको मुलधारमा ल्याउन लोक सेवा तयारी विशेष कक्षा कार्यक्रम						
३.१.८	०.५							
३.१.१	०.५	बेइजिङ्ग घवषणा बारे कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरुलाइ	महिला					

		अभिमुखिकरण गर्ने	विकास शाखा					
३.२.२	०	लैङ्गिक हिंसामुक्त गाउपालिका घोषणा अभियान संचालन गर्ने	प्र प्र अधिकृत / महिला विकास शखा	गाउसभा/ कार्यपालिका	कार्यपालिका	निरन्तर		
३.२.३	०.५	महिला हिंसा विरुद्ध सचेतन अभियान संचालन	अधिकृत / महिला विकास शखा	गाउसभा/ कार्यपालिका	कार्यपालिका	निरन्तर		
३.२.४	०	सामाजिक कुसंस्कार हटाउने टोल सुधार कार्यक्रम अगाडि ल्याउने						
३.३.१	०	जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीलाइ विद्यमान एन कानुन बारे कानुनी साक्षरता						
३.३.२	०.५	कार्यपालिका तथा शाखा प्रमुख तथा कर्मचारीलाइ कानुन मस्यदा बारे अभमुखिकरण गर्ने						
३.३.३ /४	०.५	हरेक वडमा अगुवा महिलहरुलाइ महिला तथा समकालिन कानुनी सचेतना अभमुखिकरण संचालन गर्ने						
३.४.१	०.५	विपद् व्यवस्थापन तथा कानुननर्माण गर्दा बंचितिमा परेका बर्लाइ लाभ र संरक्षण गर्ने प्राबधान बनाउने						

३.४.२ ३.४.३ र ४	० ०.५	कुनै पनि दैवि प्रकोप वा विपदको घडिमा नक्शांकन र कोष परिचालन गर्दा एकल महिला गरिव तथा बंचितिमा परेका बर्गलाइ प्राथमिकता दिने नीति बनाएर काम गर्ने						
घ. सेवा प्रवाह								
४.१.१	०.५							
४.१.२	०							
४.१.३	०.५							
४.१.४	०							
४.२.१	०.५	गर्भवित महिलालाइ जोखिमयुक्त खतरायुक्त काममा नलगाउन निति र बनाउने र नियमित अनुगमन गर्ने	स्वाश्थ्य शाखा					
४.२.२	०	स्तनपान कक्षको व्यवस्थापन र समय निर्धारण गर्ने	पालिका					
४.२.४	०	छुटेका तथ्यांक संकलन गरी महिला गरिब निमुखा र बंचितिमा परेका व्यक्तिहरुका लागि स्वास्थ्य विमामा पहुच पुर्याउने	स्वास्थ्य शाखा					
४.३.१	०.५							
४.३.२	०.५							
४.३.३	०.५							
४.३.४	०.५							
४.४.२	०.५							

४.४.३	०.५	घसायसी सरसफाइ तथा फोहोर व्यवस्थापनमा महिला र पुरुषको समान सहभागिताका लागि चेतनामुलक कार्यक्रम आयोजना अभियान	स्वास्थ्य र खानेपानी शाखा				
४.४.४	०.५	कृषि प्रबर्धनका लागि स्थानीय महिलाहरुको सकृय सहभागितामा क्षमत विकास कार्यक्रम संचालन गर्ने	पशुपंछी सेवा तथा कृषी विकास शाखा				
४.५.१	०.५						
४.५.२	०	ग्रामिण महिला प्राविधक प्रवर्द्धन तथा समाजिक परिचालक मनोनयन तथा परिचालन गर्ने	गाउ पालिका				
४.५.३	०	गरिव तथा बंचितिमा परेका समुदायलाइ लक्षित गरी सुपथ मुल्यमा सहकारी पसल संचालन मापदण्ड बनाइ तोक्ने	गाउपालिका /सहकारी शाखा				

४.५.३	०							
ङ. सुशासन तथा उत्तरदायित्व								
५.१.२	०.५							
५.१.३ ५.१.४	०.५ ०	बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका प्रतिबद्धता कार्यान्वयन सम्बन्धि अभिमुखिकरण गर्ने र पालिकामा सबैले पढ्न सक्ने स्थानमा लेखेर राख्ने	महिला विकाश साखा	कार्यपालिका	कार्यपालिका / संबन्धित शाखा	२०७९ असार		
५.२.३	५.२.१							
५.३.२	०	पालिकाबाट सबै नागरिकलाइ सरोकार हुने सुचना तथा जानकारीहरु अगामि दिनमा स्थानीय राइ बान्तावा भाषामा प्रसारण गर्ने	प्रशासकीय अधिकृत	कार्यपालिका /योजना शाखा	कार्यपालिका संबन्धित शाखा			
५.३.३	०.५							
५.३.४	0.५							
५.४.१	0.५	हरेक कार्यक्रमबाट लाभान्वितहरको प्रभाव अध्ययन प्रतिवेदन तयार र अद्यावधिक गर्ने प्रणालि थालनि गर्ने	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	कार्यपालिका /योजना शाखा	कार्यपालिका / संबन्धित शाखा			
५.४.२	०	संचालन गरिएको कार्यक्रमबाट सरोकारवालाहरुलाइ पुगेको लाभ, असर तथा प्रभाव विश्लेषणका लागि लाभग्राहिस्ग नियमित छलफल गर्ने	सम्वन्धित शाखा तथा सेवाप्रदायक	शाखा प्रमुख	पदाधिकारी र सम्बनधित कर्मचारी	निरन्तर		

,

५.४.३	०.५	महिला तथा बालबालिका र लक्षित बर्गका तथा कार्यगत संजाललाइका लागि लैससास बारे क्षमता विकास तालिम संचालन गर्ने	महिला विकास शाखा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	असार २०८९ भित्र		
५.४.३	०.५							
५.५.२	०.५	महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मुलन गन्ने महासन्धि लगायत स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनेर उल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरमा वजेट विनियवजन गरेर कार्यान्वयन	कार्यपालिका /योजना शाखा	कार्यपालिका /योजना शाखा	कार्यपालिका /महिला विकास शाखा	निरन्तर		
५.५.३	०.५	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्वन्धी क्षमता विकास तालिमहरू प्रदान गर्ने ।						
५.५.४	०	महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्बाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकारकार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरूद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनिउल्लेख गरिएका						

		कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी का गर्ने ।							

सुझावहरु

केराबारी गाउपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समाबेशिकरण परीक्षणको आधारमा यस क्षेत्रलाई आगामि दिनमा सुधार गर्दै उदाहरणीय बनाउन निम्न सुझावहरु प्रस्तुत गरिएकोछ ।

-
- यस गाउपालिकाको प्रोफाइलमा महिला तथा लक्ष्यित समुदायको खण्डीकृत तथ्यांक सहित वस्तुगत विवरण अद्यावधिक गर्नु पर्ने ।
- लैससास सम्बन्धि अलग्गै रणनीति तथा कानून बनाएर कामर्यान्वयन पर्ने ।
- लैससासको क्षेत्रमा भएगरेका कार्यहरुको अभिलेखलाई व्यवस्थित गर्ने ।
- आगामी दिनमा गाउँपालिकाको निर्णय तहमा महिलाको हभागिता ५० प्रतिशत प्रतिनिधित्व गराउन पहल पर्ने ।
- महिलाको जीविकोपार्जनमा सहयोग र कार्यबोझ कम गर्ने क्षमता तथा सिप विकासका तालिमहरुको लागि बजेट र कार्यक्रमहरु तय गर्ने ।
- गाउँपालिकामा संचालन हुने लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरणका क्षमता विकास, सीय विकास तथा लैंगिक हिंसा निवारण सम्बन्धी तालिममा लक्षित समूह तथा महिला सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चित गर्नु पर्ने ।
- गाउँपालिकामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्वन्धी तालिम संचालन गर्नका लागि विज्ञको रोस्टर तयार गर्नु पर्ने ।

- महिला र लक्षित समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन गर्ने ।
- दिगो विकासका लक्ष्यलाइ स्थानीयकरण गर्ने ।
- गाउँपालिकाका भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजाइन, लागत अनुमान तयार गर्दा लैससास मैत्री बनाउने ।
- गाउँपालिकाको कार्यालय, अस्पाताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिक स्थलहरुमा कर्मचारी लगायत सेवाग्राहीलाइ लक्षित गरी अलग्गै स्तनपान कक्षको व्यवस्था गर्ने ।
- महिला अधिकार तथा समानताका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्ने ।
- गाउँपालिकाले स्थानीय सुचना स्थानीय भाषामा प्रसारण गर्नु पर्ने ।
- अनुगमन तथा मुल्याङ्कन प्रणालिलाई कार्यसम्पादनको अनिवार्य अङ्गको स्थापित गर्ने र हरेक अनुगमनको प्रतिवेदन तथा अभिलेखन गर्नु पर्ने ।
- पालिकाका बराइने हरेक भौतिक निर्माणहरु प्रयोगकर्तामैत्रि हुनु पर्ने ।
- गाउँपालिकाका पदाधिकारी तथा कर्मचारीलाइ नियमित रुपमा लैससास तथा योजना प्रकृया विषयमा क्षमता विकासका तालिम तथा अनुशिक्षण गरी लैससास प्रति संबेदनशिल बनाउनु पर्ने ।
- लैससास परीक्षण नतिजाको माकुरीजालो चित्र तथा स्तम्भ चित्रलाई पालिकाको पदाधिकारी तथा कर्मचारिहरुले कार्यस्थलमा दिनदैनिक देख्ने

गरी टाँस गर्ने ताकी हरेक गतिबिधिमा त्यसको सकारात्मक संदेश प्रवाह भईरहोस् ।

- गाउँपालिकलाई नमुना पालिका बनाउने अभियान राखेर लैससासमैत्रि पालिकाको मुख्य नारा बनाउदा कार्यन्वयनमा सबैको साथ हुने ।

निष्कर्ष

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण दिग्दर्शन, २०७८ लाई आधार मानेर केराबारी गाउँपालिकामा लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परिक्षण कार्यशाला मिति २०८०/०९/२३ गते सम्पन्न गरियो। मुख्य ५ क्षेत्रका सुचकहरूका २२ सहायक क्षेत्रका सुचकहरू र त्यसका पनि १०० प्रश्नावली सुचक रहेका थिए । गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरु तथा कर्मचारीहरको सहभागिता र स्वपरीक्षण तथा पालिकामा भएगरेका काम, निर्णय, नीति, कानुन आदि दस्तावेज अध्ययनका अधारमा आएको अंकको नतिजा सुचकमध्ये २६ वटा सहायक सुचकमा ० अंक प्राप्त गरेकोछ, ६१ वटा सहायक सुचकमा अंक ०.५ प्राप्त गरेको र १३ वटा सहायक सूचकमा १ अंक प्राप्त गरेको देखिन्छ । जस अनुसार निति कानुन तथा योजना मा ६.५ अंक वा ३२.५ प्रतिशत रहेको छ र नतिजा कमजोर देखिन्छ । संस्थागत व्यवस्थामा ८.५ अंक वा ४२.५ प्रतिशत रहेको छ र नतिजा सामान्य देखिन्छ । मानव संसाधन तथा क्षमता विकास ७.५ अंक वा ३७.५ प्रतिशत रहेको छ र नतिजा कमजोर नै देखिन्छ । सेवा प्रवाहमा ८.५ अंक वा ४२.५ प्रतिशत रहेको छ र नतिजा सामान्य देखिन्छ । त्यस्तै सुशासन तथा उत्तरदायित्वमा सबै भन्दा बढी ११.५ अंक वा ५७.५ प्रतिशत रहेको छ

र नतिजा उत्तम देखिएको छ । ५ वटै सूचकको नतिजा हेर्दा यो केराबारी गाउपालिकाको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समाबेशिकरण परीक्षणको ४० भन्दा माथि तथा ६० भन्दा कम ४२.५ अंक वा ४२.५ **प्रतिशत** मुल्यांकनको अवस्था भएकोले नतिजा पनि **सामान्य** भएको पाइयो । कमजोर अवस्थाको २ सूचकमा अलि धेरै मेहनत तथा सामन्य अवस्थाका २ सूचकमा धेरै र उच्च नतिजा आएको सुचकलाइ कायम राख्दै अझ लैससासको क्षेत्रमा केहि व्यबहारीक तथा धेरै नीतिगत सुधारका कामहरु गर्न आवस्यक देखिन्छ । सामान्यको पनि मध्यम अंक भएकोले उत्तम अवस्थामा थोरै मात्र प्रयासले नतिजा बढाउन सकिने निश्चित छ । अधिकांश सुचकहरु विना लगानि मात्र केहि नीति तथा कार्यविधि बनाएर काम गर्दा नै प्राप्त हुने छन् । यो परीक्षणको नतिजाको आधारमा तयार गरिएको लैगिकसमानता तथा सामाजिक समाबेशिकरण योजना यथा सिघ्र कार्यान्वयन गर्न जरुरी छ । केराबारी गाउपालिकाका मेहनति शालिन तथा बौद्धिक अध्यक्ष लगायत मेहनति तथा सकृय जनप्रतिनिधहरु र उर्जाशिल तथा कृयाशिल प्रमुख प्रसाशकीय अधिकृत लगायत कर्मचारिको टिम, जसले धेरै मेहनतका साथ लैससास विश्लेषण गरी विकास योजना समेत तयार गर्नु भएकोछ, उहाँहरुलाइ हार्दिक धन्यबाद दिदै तयारी गर्दाको बखतमा जस्तै कार्यान्वयनमा पनि मेहनत गरियो भने आगामि परीक्षणमा यो पालिकाको नतिजा **सर्बोत्तम** हुने कुरामा दुईमत हुने छैन ।

अनुसूची १

लैससास परीक्षण गर्दा अध्ययन तथा पुनरावलोकन गरिएका संदर्भ सामाग्रीहरुकको सूची

- केराबारी गाउँपालिका प्रोफाइल्/वस्तुगत विवरण २०७४
- केरावारी गाउँपालिकाको निर्णय वा आदेश वा अधिकारपत्रको प्रमाणीकरण कार्यविधि नियमावली, २०७४
- केरावारी गाउँ कार्यपालिका कार्यसम्पादन नियमावली, २०७४
- गाउँ- कार्यपालिकाको बैठक संचालन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४
- गाउँ कार्यपालिका कार्य विभाजन नियमावली, २०७४
- केरावारी गाउँपालिकाका पदाधिकारीहरुको आचारसंहिता, २०७४
- केरावारी गाउँपालिकाको स्थानीय राजपत्र प्रकाशन सम्वन्धि कार्यविधि, २०७४
- केरावारी गाउँपालिकाको न्यायिक समिति (कार्यविधि सम्वन्धि) ऐन, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको प्रशासकीय कार्यविधि नियमित गर्ने ऐन, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको विपद व्यवस्थापन ऐन, २०७५
- शिक्षा ऐन, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको सहकारी संस्था संचालन ऐन, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको एफ एम रेडियो संचालन एन, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको उपभोक्ता समिति गठन, परिचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यविधि, २०७५
- घ वर्गको निर्माण व्यवसायी इजाजतपत्र सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५

- केरावारी गाउँपालिकाको करारमा प्राविधिक कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्यविधि, २०७५
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिको परिचय-पत्र वितरण कार्यविधि, २०७५
- केराबारी गाउँपालिकाको टोल विकास संस्था दर्ता कार्यविधि,२०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको बजार अनुगमन निर्देशिका, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको गाउँसभा संचालन कार्यविधि, २०७५
- केरावारि गाउँपालिकाको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता कार्यविधि, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको सम्पति कर व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको कर्मचारी प्रोत्साहन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको स्थानीय उर्जा विकास सम्बन्धी निर्देशिका, २०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको स्वास्थ्य संस्था दर्ता अनुमती तथा नविकरण सम्वन्धि निर्देशिका,२०७५
- केरावारी गाउँपालिकाको कृषि व्यवसाय प्रवर्धन , २०७५
- केराबारी गाउँपालिकाको भकारो सुधार कार्यविधि,२०७६
- सिचाई साझेदारी कार्यक्रम कार्यबिधि,२०७६
- शैक्षिक व्यवस्थापन गुणस्तर अभिवृद्धि सम्वन्धि कार्यविधि, २०७६
- केरावारी गाउँपालिकाको वातावरण तथा प्राकृतिक स्रोत संरक्षण ऐन, २०७६
- केराबारी गाउँपालिकाको कृषि ऐन, २०७७

- केराबारी गाउँपालिकाको संक्षिप्त वातावरण अध्ययन प्रतिवेद कार्यविधि,२०७७
- केराबारी-गाँउपालिकाको-कृषि-विकास-कार्यक्रम-सञ्चालन-कार्यबिधि,२०७७
- केराबारी गाउँपालिकाको भवन निर्माण मापदण्ड एवम नक्शापास कार्यविधि,२०७७
- कृषि सामाग्री आपुर्ती तथा कृषि उपज संकलन केन्द्र संचालन निर्देशिका,२०७७
- केराबारी गाउँपालिकाको स्थानिय लैंगिक हिंसा निवारण कोष,२०७७
- केराबारी गाउँपालिकाको छात्रासँग उपाध्यक्ष कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७७
- संघ संस्था दर्ता ऐन, २०७८
- तथ्यांक तथा अभिलेख व्यवस्थापन ऐन, २०७८
- केरावारी गाउँपालिकाको नदिजन्य पदार्थ उत्खनन् संकलन तथा विक्रि मुल्य असुली सम्बन्धी ठेक्का व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८
- केरावारी गाउँपालिकाको पशु विकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि, २०७८
- केराबारी सहकारी संस्था संचालन नियमावली, २०७८
- केरावारी गाउँपालिकाको सहकारी संस्था एकिकरण सम्वन्धि कार्यविधि, २०७८
- केरावारी गाउँपालिकाको सहकारी संचालन अनुगमन तथा लेखापरिक्षण सम्वन्धि मापदण्ड,२०७८

,

- स्थानीय तह स्वास्थ्य बीमा संयोजन समिति गठन।संचालन कार्यविधि,२०७८
- केराबारी गाउँपालिकाको खेलकुद सञ्चालन कार्यविधि, २०७८
- केरावारी गाउँपालिकाको खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति दर्ता तथा नवीकरण व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७८
- न्यायिक समितिको कार्य सम्पादन सम्बन्धि ऐन, २०७८
- आर्थिक ऐन, २०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको वन ऐन, २०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको फोहोरमैला व्यवस्थापन ऐन, २०७९
- कालोपानी सर्पदंश उपचार केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि,२०७७
- केरावारी गाउँपालिकाको जग्गा सम्याउने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको सार्वजनिक जग्गा संरक्षण तथा उपयोग सम्बन्धी कार्यविधि, २०७९
- केराबारी गाउँपालिकामा करारमा कर्मचारी व्यवस्थापन सम्वन्धि कार्यविधि, २०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको आर्थिक सहायता सम्वन्धि कार्यविधि, २०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको पशु विकास कार्यक्रम संचालन सम्वन्धि कार्यविधि, २०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको कृषि विकास कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७९

- केराबारी गाउँपालिकाको व्यवसाय दर्ता तथा नविकरण निर्देशिका, २०७९
- मर्मत सम्भार सञ्चालन कार्यविधि, २०७९
- पोषण मैत्री स्थानिय तह कार्यसंचालन मार्गदर्शन निर्देशीका,२०७९
- घुम्ती अल्ट्रासाउण्ड सेवा संचालन कार्यविधि, २०७९
- स्वास्थ्य कर्मचारीहरुका लागी अतिरिक्त समय प्रोत्साहन सम्बन्धी मापदण्ड, २०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको नगर प्रहरी गठन सम्वन्धि कार्यविधि, २०७९
- केराबारी गाँउपालिकाको एम्बुलेन्स सञ्चालन सम्बन्धी निर्देशिका,२०७९
- केराबारी गाँउपालिकाको एम्बुलेन्स सञ्चालन सम्बन्धी निर्देशिका,२०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको राजस्व परामर्श समितिको कार्यसञ्चालन कार्यविधि,२०७९
- केराबारी गाउँपालिकाको उपभोक्ता समिति लाभग्राही समुदायवाट कार्यसम्पन्न गर्ने कार्यविधि, २०७९
- केरावारी गाउँपालिकाको नदिजन्य पदार्थ उत्खनन् संकलन तथा विक्रि मुल्य असुली सम्बन्धी ठेक्का व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि २०७८ को प्रथम संशोधन कार्यविधि, २०७९
- केराबारी गाउँपालकिाको जेष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरण कार्यविधि, २०७९
- “केराबारी गाउँपालिकाको खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७८ को प्रथम संशोधन कार्यविधि, २०७९

- केरावारी गाउँपालिकाको नदिजन्य पदार्थ उत्खनन् संकलन तथा विक्रि मुल्य असुली सम्बन्धी ठेक्का व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७८
- नदिजन्य पदार्थ अमानतमा विक्री तथा व्यवस्थापन कार्यविधि,२०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको कर्मचारी तहबृद्धि सम्बन्धी कार्यविधि,२०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०८०
- विनियोजन ऐन,२०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको प्रध्यानाध्यापक नियुक्ति तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८०
- कालापानी सर्पदंश उपचार केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि,२०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको पशुपन्छी कार्यक्रम कार्यविधि,२०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको पोषणमैत्री स्थानीय तह तथा सेवा विस्तार कार्यक्रम कार्यान्वयन मार्गदर्शन निर्देशिका, २०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका व्यक्तिहरुको सञ्जाल गठन सम्बन्धि कार्यविधि, २०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको कन्टिजेन्सी खर्चलाई व्यवस्थित गर्ने सम्वन्धि निर्देशिका,२०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको विद्यालय लेखापरिक्षण सम्वन्धि कार्यविधि,२०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको आर्थिक सहायता सम्वन्धि कार्यविधि २०७९ प्रथम संशोधन, २०८०

- केराबारी गाउँपालिकाको समुदायमा आधारित सालक संरक्षित विशेष क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको प्रध्यानाध्यापक नियुक्ति तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८० को प्रथम संशोधन कार्यविधि, २०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको कार्यस्थलमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार निवारण आचारसंहिता,२०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको शिक्षा ऐन, २०७५ (प्रथम संशोधन सहित)
- केराबारी गाउँपालिकाको बाल अधिकार संरक्षण तथा सम्बर्धन सम्बन्धी कार्यसञ्चालन कार्यविधि, २०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्षक्रम तर्जुमा समिति कार्यविधि,२०८१
- केराबारी गाउँपालिकाको बजेट तथा कार्षक्रम तर्जुमा समिति कार्यविधि, २०८०
- केराबारी गाउँपालिकाको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिको कार्यविधि २०८१
- केराबारी गाउँपालिकाको विषयगत समिति सञ्चालन कार्यविधि २०८१
- केराबारी गाउँपालिकाको आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली निर्देशिका २०८१

अनुसूची ३

केराबारी गाउपालिकाको लैससास कार्यन्वयन समिति नामावलि

गठन मिति २०७८ फाल्गुण ९ गते

क्रस	नाम	पद	कैफियत
१	श्री सुमन मिरिङ्चिङ	गाउपालिका अध्यक्ष	संयोजक
२	श्री मनमाया मगर	गाउपालिका उपाध्यक्ष	सदस्य
३	सुवास श्रेष्ठ	प्र प्र अधिकृत	सदस्य
४	श्री शरणा थापा मगर	सामाजिक विकास समिति	सदस्य
५	गंगा लिम्बु	गापास	सदस्य
६	रेखा विक	गापास	सदस्य
७	नारायण भूजेल	गापास	सदस्य
८	श्री प्रमिता देवान	सानाकिसान कृषि सहकारी	सदस्य
९	श्री हर्क लिम्बु	अपांगता समाबेशी संस्था	सदस्य
१०	श्री जीतबहादुर बस्नेत	साबउस	सदस्य
११	श्री मिना पहाडी	सदस्य सचिव	सदस्य

केराबारी गाउपालिकाको लैससास कार्यदल नामावलि

गठन मिति २०७९ माघ २१ गते

क्रस	नाम	पद	कैफियत
१	श्री मनमाया मगर	संयोजक	
२	श्री लिलादेवि दास	कार्यपालिका सदस्य	
३	श्री मिना पहाडी	महिला तथा बालबालिका शाखा	
४	श्री निर्मला राइ	गैसस प्रतिनिधि	
५	श्री गणेशप्रसाद तिमल्सेना	विषय विज्ञ	

२०८० साल पुस २३ गते संचालित लैससास परीक्षण अभिमुखिकरण तथा कार्यशालामा भएको सहभागिहरुको नामावली विवरण

क्रसं	नाम	पद	ठेगाना
१	श्री सुमन मिरिङ्चिङ	अध्यक्ष	केरबारी गाउँपालिका
२	श्री मनमाया मगर	उपाध्यक्ष	केरबारी गाउँपालिका
३	श्री सुवास श्रेष्ठ	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	केरबारी गाउँपालिका
४	श्री नारायण भुजेल	प्रवक्ता	केरबारी गाउँपालिका
५	श्री सरण थापा मगर	वडा अध्यक्ष	केरबारी गाउँपालिका १
६	श्री प्रेम बहादुर लिम्बु	वडा अध्यक्ष	केरबारी गाउँपालिका २
७	श्री रामन्द्र शाही	वडा अध्यक्ष	केरबारी गाउँपालिका ३
८	श्री शिवप्रसाद तामाङ	वडा अध्यक्ष	केरबारी गाउँपालिका ४
९	श्री अजय सुब्बा	वडा अध्यक्ष	केरबारी गाउँपालिका ५

१०	श्री उपेन्द्र लुङ्गेली मगर	वडा अध्यक्ष	केरबारी गाउँपालिका ६
११	श्री खगेन्द्र प्रसाद निरौला	वडा अध्यक्ष	केरबारी गाउँपालिका ७
१२	श्री कमल कुमार बस्नेत	वडा अध्यक्ष	केरबारी गाउँपालिका ९
१३	श्री गोपाल याखा	वडा अध्यक्ष	केरबारी गाउँपालिका १०
१४	श्री पूर्ण बहादुर मगर्	कार्यपालिका सदस्य	केरबारी गाउँपालिका
१५	श्री गंगा लिम्बु	कार्यपालिका सदस्य	केरबारी गाउँपालिका
१६	श्री मनमाया बि क	कार्यपालिका सदस्य	केरबारी गाउँपालिका
१७	श्री रेखा बि क	कार्यपालिका सदस्य	केरबारी गाउँपालिका
१८	श्री लिला देवी दास	कार्यपालिका सदस्य	केरबारी गाउँपालिका
१९	श्रे लोक बहादुर बि क	कार्यपालिका सदस्य	केरबारी गाउँपालिका

,

२०	श्री हर्क बहादुर लिम्बु	ओपिडी अध्यक्ष	केरबारी गाउँपालिका
२१	श्री निमा तामाङ	कर्मचारि	केरबारी गाउँपालिका
२२	श्री दिनेश	लेखापाल	केरबारी गाउँपालिका
२३	अनिश आचारय	रोज्गार	केरबारी गाउँपालिका
२४	राम प्र चौलागाई		केरबारी गाउँपालिका
२५	पुस्प प्र दाहाल		केरबारी गाउँपालिका
२६	सौगत लुइटेल		केरबारी गाउँपालिका
२७	टंक ढकाल	वडा सचिव	केरबारी गाउँपालिका
२८	मोहन प्रसाद भण्डारी	शिक्षा शाखा	केरबारी गाउँपालिका
२९	योसदा अधिकारि	सामाजिक परिचालक	केरबारी गाउँपालिका
३०	श्रृष्टि राई	उधम बिकास सहजकर्ता	केरबारी गाउँपालिका

३१	रेनु थापा	सिविअरएफ	केरबारी गाउँपालिका
३२	ईन्द्र कुमारी खतिवडा	सिविअरएफ	केरबारी गाउँपालिका
३३	टंक प्रसाद बास्तोला	कृषि तथ सहकारी साखा प्रमुख	केरबारी गाउँपालिका
३४	कृष्ण कुमार न्यौपाने	लेखा साखा	केरबारी गाउँपालिका
३६	फूल प्रसाद कट्टेल	स क अ	केरबारी गाउँपालिका
३७	सोम प्रसाद घिमिरे	भुमी सेवा केन्द्र	केरबारी गाउँपालिका
३८	यमुना राई	वोडा सचिब्(४)	केरबारी गाउँपालिका
३९	संगीत लिम्बु	पोषण सहकर्ता स्वा साखा	केरबारी गाउँपालिका
४०	चित्रकला राई	नर्सिङ्ग अधिकृत स्वास्थ्य शाखा	केरबारी गाउँपालिका
४१	लिला देवी दास	कार्यपालिका सदस्य	केरबारी गाउँपालिका
४२	तिर्था बराल	कार्यालय सयोगी	केरबारी गाउँपालिका

,

४३	भुपराज निरौला	अधिकृत सातै	केरबारी गाउँपालिका
४४	सलिना गुरुङ्ग	क्षयराग संयेजक	केरबारी गाउँपालिका
४५	सृजना सुनुवार	फिल्ड सहयेगि	केरबारी गाउँपालिका
४६	निर्मला मगर	ना प्रा स	केरबारी गाउँपालिका
४७	रक्षा यादव	कृषि (प्रा स)	केरबारी गाउँपालिका
४८	बिमला पौडेल	सहकारी	केरबारी गाउँपालिका
४९	कबिता राई	सुचना प्रविधि शाखा	केरबारी गाउँपालिका
५०	काजिमान रोक्का	का स	केरबारी गाउँपालिका
५१	पिर्तामाया राई	भुमी शाखा सेवा केन्द्र	केरबारी गाउँपालिका
५२	सुजन कोईराला	सामाजिक सुरक्षा तथा पंजिकरण शाखा	केरबारी गाउँपालिका
५३	दुर्गा प्रसाद कोइराला	सामाजिक सुरक्षा तथा पंजिकरण	केरबारी गाउँपालिका

,

		शाखा	
५४	आशिष श्रेष्ठ	स्व ई	केरबारी गाउँपालिका
५५	माइकला राई	१ न वडा सचिब	केरबारी गाउँपालिका
५६	निर्मला राई	७ न वडा मनोबिमर्शकर्ता	केरबारी गाउँपालिका
५७	रत्न बहादुर बुडाथोकी	२ न वडा सचिब्	केरबारी गाउँपालिका
५८	चन्द्र बहादुर बस्नेत	सहायक पाचौ	केरबारी गाउँपालिका
५९	एलिना मगर	स्टाफ नर्स	केरबारी गाउँपालिका
६०	लक्ष्मी श्रेष्ठ		केरबारी गाउँपालिका
६१	मिना पहाडी	सहायक पाचौ	केरबारी गाउँपालिका
६२	प्रमिता देवान	केराबारी साना किसान सहकरी	केरबारी गाउँपालिका

अभिमुखिकरण कार्यक्रमका केहि तस्विहरू

अनुसूची ३ सूचकहरुले पाएको अङ्क

,

क . परिचय खण्ड....1

१ पृष्ठभूमि....1

२. अध्ययनको महत्व....2

४. कार्यक्रमले समेट्ने क्षेत्रहरु....3

तालिका १: लैगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको मूल्याङ्कनका सूचक र मापनका अवस्थाहरू

नोटः मुल्याङ्कन गर्दा राम्रो अवस्थालाई १ अं.०मध्यम अवस्थालाई ५ अंक र अति कमजोर अवस्थालाई ० अंक दिनु पर्नेछ । तल दिएको तालिकामा प्रत्येक सूचकमा अंक पाउने अवस्था र सो को प्रमाणीकरणको आधार राखिएको छ । यी सूचकमा '०' र ,'५.०' ,'१' गरिने मूल्याङ्कन सामुहिक मूल्याङ्कन हो । समूहमा पहिला सूचकमा छलफल गरी सोको अवस्थाबारे सहमतिमा अंक प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

सिनं	**मूल बिषय**	**सहायक बिषय**	**अङ्क**	**सूचक नं**	**सूचक**	**सूचकको अङ्क**	**प्राप्ताङ्क**	**१ अंक आउने अवस्था**	०.५ अंक आउने अवस्था	**० अक आउने अवस्था**	**प्रमाणिकरणको आधार**

१	नीति, कानून, योजना २०	नीति र कानूनमासमावेशिता\ सहभागिता	८		स्थानीय तहको नीति तथा कानून मस्यौदा तयार गर्ने कार्यादेशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्य टोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससास दृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरे \ नगरेको	०-१	0	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यादेशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्य टोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा गर्दा लैससासदृष्टिकोणले भएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरेको	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यादेशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोली निर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षा, मस्यौदाको बिषयवस्तु र शब्द चयन आँसिक रुपमामात्र समावेशी र सहभागितामूलक हुने गरेको	स्थानीय तहकोनीति तथा कानूनको मस्यौदा तयार गर्ने कार्यादेशमा लैससासको दृष्टिले सम्पादन गर्ने गरी कार्यटोलीनिर्माण, पूर्व दस्तावेजको समीक्षागर्दा लैससासदृष्टिकोणलेभएको, मस्यौदाको बिषयवस्तु र समावेशी शब्द चयन रसहभागितामूलक हुने गरेको	स्थानीय तहले स्वीकृत गरेका नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरु र स्वीकृतिको लागि प्रस्तुत गरेका मस्यौदा नीति तथा कानूनी दस्तावेजहरु

२					स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरे । नगरेको	०-१	०.५	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे आँसिक रुपमा मात्र लेखाजोखा गर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना जारी गर्नु भन्दा अगाडि लैससासको दृष्टिले उपयुक्त भएनभएको बारे लेखाजोखा गर्ने नगरेको	स्थानीय सरकारलेआफ्ना नीति, कानून, योजना का दस्ताबेजहरू र लेखाजोखा सम्पन्न भएको प्रमाणित गर्ने कागजातहरु

३					स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्वन्धी कुराहरू समावेश भए । नभएको	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्वन्धी कुराहरू समावेश भएको	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्वन्धी कुराहरू आँसिक रुपमामात्र समावेश भएको	स्थानीय सरकारकोनीति र योजनामा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी विकास (स्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनामा भएका नीतिहरू) सम्वन्धी कुराहरू समावेश नभएको	स्थानीय सरकारकास्थानीय कानुन, नीति, आवधिक र बार्षिक योजनासम्वन्धी दस्तावेजहरू

४					स्थानीय सरकारको महिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्ने सम्बन्धी अलग्गै नीतिहरु छन । छैनन्? (स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा खास व्यवस्था गरिएको वा नगरिएको)	०-१	0	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेसम्बन्धी अलग्गै नीति भएको र यस्तो नीति स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समावेश गरिएको	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेसम्बन्धी अलग्गै भएको तर स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समावेश नगरिएको	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेसम्बन्धी अलग्गै नीति नभएको र स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकामा समेत कुनै खास व्यवस्था नगरिएको	स्थानीय सरकारकोमहिला र पुरुषको समविकास तथा सामाजिक समावेशीकरण र लैङ्गिक परीक्षण तथा सामाजिक विभेद अन्त्य गर्नेनीति दस्तावेज र स्थानीय ऐन, कानुन, कार्यविधि, निर्देशिकाहरू

५						स्थानीय तहले कार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्न पर्याप्त प्रावधान व्यवस्था गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्नपर्याप्त प्रावधान राखिएको	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्ने खालका केही प्रावधान मात्र समावेश गरिएको	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिमा महिला तथा बञ्चितिमा परेकोसमुदाय अर्थात लक्षित वर्गमा हुने सबै प्रकारका विभेदजन्य कार्यहरु रोक्नकुनै प्रावधान नराखिएको	स्थानीय तहलेकार्यान्वयनमा ल्याएका ऐन, नियम, तथा कार्यविधिहरू र तिनको लैससास दृष्टिले विश्लेषण गरिएको दस्तावेज

६					संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथा वञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिँसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाए । नमिलाएको	०-१	१	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको र सोहिअनुरूपकार्यन्वयनहुनेगरेको	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीयस्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने हिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध मिलाएको तर कार्यान्वयन नभएको	संघीय कानूनले व्यवस्था गरे बमोजिम स्थानीय स्तरमा महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुनेहिंसा र विभेद उपर सुनुवाई हुने प्रवन्ध नमिलाएको	महिला तथावञ्चितीमा परेको समुदाय माथि हुने विभेद उपर सुनुवाई भएका प्रमानित कागजातहरू र माहिलातथावञ्चितीमापरेकासमुदायहरुकोस्वयमभनाइहरुकोदस्तावेज

७					महिला र पुरूषमा श्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने प्रावधान रहे । नरहेको	०-१	१	महिला र पुरूषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने प्रावधान रहेको	महिला र पुरूषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने केही प्रावधानमात्र रहेको	महिला र पुरूषमाश्रमको ज्यालामा विभेद रोक्ने कुनै प्रावधान नरहेको	महिला र पुरूषमा श्रमको ज्याला भुक्तानी दस्तावेज
८					स्थानीय तहको नीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधानरहे । नरहेको	०-१	०.५	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने प्रावधानहरुरहेको	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने केही प्रावधानरहेको	स्थानीय तहकोनीतिमा रैथाने र आप्रवासी कामदार तथा श्रमजीवी उपर हुने विभेद रोक्ने कुनै प्रावधाननरहेको	स्थानीय तहकोश्रम नीति दस्तावेज र यसको समीक्षा प्रतिवेदन

९		योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	८		आवधिक योजना र वार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि आँसिक रुपमामात्र नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश गरिएको	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति , कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य समावेश नगरिएको	आवधिक योजना रवार्षिक योजना तथा कार्यकममा लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि नीति, रणनीति, कार्यक्रम र मापनयोग्य उपलब्धी लक्ष्य विश्लेषण दस्तावेज

१०					गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहको लागि वा प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटको निश्चित प्रतिशत	०-१	०	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहकोलागि वा प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेगरेको	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहमध्ये केहीको लागिमात्र प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले बजेट सीमा निर्धारणगर्दा महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको लागि वा प्रत्यक्ष्य फाइदा पुग्ने गरी कूल पूँजीगत बजेटकोनिश्चित प्रतिशत छुट्याउनेनगरेको	गाउँपालिका ।नगरपालिकाको महिला, बालबालिका, तथा बञ्चितीकरणमा परेको समूहको अवस्था विश्लेषणको आधारमा सो समूहकोस्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले निर्धारणगरेको बजेट सीमा

११					स्थानीय सरकारको योजना सूची लक्षित समूहहरूको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरुले छनौट गरेका योजना प्राथमिकीकरण मा पर्नेगरे । नगरेको (योजना तर्जुमा गर्दा गाउँ, वस्तीस्तरबाट आएका योजना कार्यकमहरुलाई समेटे नसमेटेको परीक्षण)	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाटयोजना सूची संकलन गर्दा लक्षित समूहहरूको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरुले छनौट गरेका योजना प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरेको ।	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाटयोजना सूची संकलन गर्दा केही मात्र लक्षित समूहको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने र उनीहरुले छनौट गरेका केही योजनामात्र प्राथमिकीकरणमा पर्नेगरेको ।	स्थानीय सरकारले गाउँ, वस्तीस्तरबाटयोजना सूची संकलन गर्दा लक्षित समूहको सक्रीय सहभागितामा तयार हुने नगरेको र उनीहरुले माग गरेका योजनाले सामान्यतया प्राथमिकता नपाउने गरेको ।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा भएका सहभागीहरूको सूची , फोटो र वडास्तरबाट छनौट भएका योजनाको सूचीर लक्षितसमुहलेछनौटगरेकाकार्यक्रमकोसूची

१२					योजना तर्जुमा गर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल भए । नभएको ?	०-१	०.५	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चि तिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल भएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा सामान्य छलफल भएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकतापहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषयमा छलफल नभएको	बजेट तर्जुमा मार्गदर्शनको प्रति र यसमायोजना तर्जुमागर्दा महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेका समूहहरूको व्यावहारिक र रणनीतिक आवश्यकता पहिचान र परिपूर्ति गर्ने विषय समावेश भएको छ छैन

१३					योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिए । नगरिएको (तयारी प्रतिवेदन)	०-१	0	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने गरिएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमाआवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसार केही कार्यक्रम तय हुने गरेको	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमाआवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तय गर्ने नगरिएको	योजना तर्जुमागर्दा महिला र पुरुष एवं लक्षित समुहहरू को छुट्टा छुट्टै अवस्था विश्लेषणको आधारमा आवश्यकता पहिचान गरी सो अनुसारको कार्यक्रम तयारी प्रतिवेदन

१४					स्थानीय सरकारले दीगो विकासका लक्ष्यहरू विशेष गरेर लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजनहुने गरे । नगरेको	०-१	0	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसारको बजेट विनियोजनगर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण गरी सो अनुसार केही कार्यक्रमहरूमा बजेट विनियोजनगर्ने गरेको	स्थानीय सरकारलेदीगो विकासका लक्ष्यहरूमध्ये लक्ष्य ५ लैङ्गिक समानता प्राप्त गर्ने विषयलाई स्थानीयकरण नगरेको बजेट विनियोजनपनि गर्नेनगरेको	स्थानीय सरकारले दीगो विकासका लक्ष्यहरू स्थानीयकरण गरेको दस्तावेज र सोलाई प्राप्त गर्नेकार्यक्रमहरू बजेट विनियोजन दस्ताबेज

१५					स्थानीय तहकायोजना महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्नेगरी बने । नबनेको	०-१	०.५	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ पुग्ने गरी बनेको	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई सिमित रुपमा प्रत्यक्ष लाभर केही अप्रत्यक्ष लाभ पुग्नेगरी बनेको	स्थानीय तहकायोजनाले महिला, बालबालिका तथा पिछडिएको वर्ग, क्षेत्र र समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभपुग्नेगरीनबनेको	स्थानीय तहका योजना दस्तावेज

१६					स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूकोसहभागिता भए । नभएको र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिए ।नदिएको	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूकोसहभागिता भएको , मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिएको	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूकोसहभागिता गर्ने र मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी दिने नीति लिएको	स्थानीय सरकारकाउपभोक्ता समितिहरुमा लक्षित समुहका प्रतिनिधि सहित कम्तिमा ४०% महिलाहरूकोसहभागिता नभएको, मुख्य कार्यकारी पदमध्ये कुनै एकमा जिम्मेवारी पनि नदिएको	स्थानीय सरकारका उपभोक्ता समिति व्यवस्थापन सम्वन्धी कानूनका प्रावधानहरू र केही योजनाको नमूना अवलोकन

१७		बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	४		बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिए । नगरिएको ?	०-१	०.५	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने गरिएको	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा गर्नु भन्दा अघि समुदायका महिला, बालबालिका अपाङ्ग जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग र दलित लगायतका सबै जातजाति र विपन्न वर्गकासमूहहरूसँग बसेर समस्या केलाउने (विश्लेषण) गर्ने नगरिएको	बजेट तथाकार्यक्रम तर्जुमा अघि समुदायका सरोकारवालाहरू सँगको छलफल र परामर्श तथा विपन्नता स्तरीकरण सम्वन्धी आवधिक दस्तावेज

१८					स्थानीय सरकारका क्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माण एवं परीक्षण नियमितरुपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गरिए । नगरिएको ?	०-१	0	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणनियमितरुपमा गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने गरिएको	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणगर्न कहिले काहीँ बजेटको व्यवस्था हुने गरेको	स्थानीय सरकारकाक्षमता विकास योजनामा लैङ्गिक उत्तरदायी तथा सामाजिक समावेशी बजेट निर्माणएवं परीक्षणगर्न बजेटको व्यवस्था हुने नगरेको	स्थानीय सरकारको बजेट विनियोजन र लैससास परीक्षण दस्तावेजहरु

१९					परिक्षणपश्चात लैङ्गिक तथा समावेशी विषयमा सुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गरिए । नगरिएको ?	०-१	0	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि पर्याप्त बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेश गरेको	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेट तथा कार्यक्रम बार्षिक योजनामा समावेशभएपनि पर्याप्त नभएको	परिक्षणपश्चातलैङ्गिक तथा समावेशी विषयमासुधार गर्न क्षमता विकास कार्ययोजना कार्यान्वयनका लागि बजेटब्यवस्था हुने नगरेको	स्थानीय सरकारको बजेट विनियोजन र लैससास परीक्षण दस्तावेजहरु

२०					स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि निश्चित प्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितका कार्यक्रममा समयैमा खर्च गरिए । नगरिएको ? (बजेट तथा कार्यकम बीच भिडान)	०-१	०	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि निश्चितप्रतिशत बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितका कार्यक्रममा समयैमाखर्च गर्ने गरिएको।	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि कहिले कहीँ बजेट विनियोजन गरी उनीहरूको हितका कार्यक्रममाखर्च गर्ने गरिएको।	स्थानीय सरकारकोबजेट तथा कार्यक्रममा लक्षित समूहहरूको लागि बजेट विनियोजन तथा उनीहरूको हितका कार्यक्रममा खर्च गर्ने नगरिएको।	बजेट तथाकार्यकम बीच भिडान नतिजा निकाल्नेबजेट तथा , कार्यक्रम दस्तावेज ।

२१	संस्थागत व्यवस्था २०	कर्मचारी पदाधिकारी प्रतिनिधित्व	४		स्थानीय सरकारको निर्णायक तहमा (कर्मचारी। पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरुपमा (५०।५० प्रतिशत) प्रतिनिधित्व रहेकोछ।छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारको निर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरुपमा (५०।५० प्रतिशत) प्रतिनिधित्व रहेकोअवस्था ।	स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरुपमा (५०।५० प्रतिशत) प्रतिनिधित्व नभए पनि कम्तिमा ३३ प्रतिशत प्रतिनिधित्व रहेकोअवस्था	स्थानीय सरकारकोनिर्णायक तहमा (कर्मचारी।पदाधिकारी) महिलाहरूको समानरुपमा (५०।५० प्रतिशत)प्रतिनिधित्व नभए पनि कम्तिमा ३३ प्रतिशत पनि प्रतिनिधित्व नरहेकोअवस्था	स्थानीय सरकारको निर्णायक तहमा रहेका (कर्मचारी।पदाधिकारी) को नामावली ।

२२					स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीच समावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्ने रणनीति लिइएको छ । छैन ?	०-१	१	स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीच समावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुनसक्नेरणनीति लिइएको अवस्था ।	स्थानीय सरकारकाकर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायमध्येबाट केहीसमावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको सिमित समावेशी प्रतिनिधित्व हुनसक्नेरणनीति लिइएको अवस्था ।	स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरूको पदपूर्तिको निर्णय गर्दा सबै जातजाति, वर्ग, लिङ्ग र समुदायका बीच समावेशीकरण हुने गरी कर्मचारीहरूको समावेशी समानुपातिक प्रतिनिधित्व हुन सक्ने रणनीति लिइएको छैन ।	स्थानीय सरकारका कर्मचारीहरूको पदपूर्तिको सम्वन्धी नीति , कानून र अभ्यास सम्वन्धी दस्तावेज ।

२३					स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्वन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत दिने गरेको । नगरेको ?	०-१	०	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्वन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेको कार्यटोली वा शाखा मार्फत सेवा दिने गरेको ।	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्वन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको जनप्रतिनिधि समावेश गरेको कार्यटोली मार्फत दिने गरेको ।	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्दा सम्वन्धित समुदायको भाषा, संस्कृति र रहन सहन बुझेको कर्मचारी वा जनप्रतिनिधि समेत समावेश गरेर सेवा दिने नगरेको ।	स्थानीय सरकारले महिला तथा बिशेष समुदायलाई बिशेष सेवा प्रदान गर्ने रणनीति तथा कार्यनीति र सेवा प्रवाह दस्तावेज ।

२४					जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिबृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको । नलिएको	०-१	०.५	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिबृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिबृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर हुनेगरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई समेत सेवा प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति लिएको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई कुनै क्षमता अभिबृद्धिको अवसर प्रदान गर्दा सबैलाई समान अवसर पाइने गरी र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्रभाग प्राप्त हुनेगरी सकारात्मक विभेदको नीति नरहेको ।	जनप्रतिनिधिहरू तथा कर्मचारीहरूलाई क्षमता अभिबृद्धिको अवसर प्रदान गर्ने सकारात्मक विभेदको नीति तथा रणनीति दस्तावेज ।

२५		कार्य प्रणालीस मावेशी	४		महिला र पुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहको निश्चित कार्यनीति छ । छैन ?	०-१	०	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति रहेको ।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति भएपनि कार्यान्वयनमा नरहेको ।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको लागि स्थानीय तहकोनिश्चित कार्यनीति नरहेको ।	महिला रपुरुषबीचको असमानता हटाउन तथा सामाजिक समावेशीकरण बढाउनको कार्यनीति दस्तावेज ।

२६					स्थानीय सरकारमा लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था छ।छैन ? (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित गरिए।नगरिएको)	०-१	0.	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको)	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था कार्यशर्त र जिम्मेवारी किटान सहित रहेको) तर कार्यान्वयनमा नरहेको	स्थानीय सरकारमालैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको व्यवस्था रहेको (लैङ्गिक विकास डेस्क वा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समिति वा यस्तै कुनै संरचनाकोव्यवस्था नगरिएको ।	स्थानीय सरकारको संगठन संरचना र लैङ्गिक विकास हेर्ने इकाईको कार्य निर्देश शर्त र जिम्मेवारी किटान दस्तावेज

२७					स्थानीयसरकार बाट कार्यालयमा हुन सक्ने कुनै पनि प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागि आचार संहिता बनाएर लागु गरिएको छ । छैन ?	०-१	0	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने सबै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिलाहिंसा नियन्त्रणको लागिआचार संहिता बनाएर लागु गरिएको ।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्वन्धी आचार संहिता रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारबाट कार्यालयमा हुन सक्ने दुर्व्यवहार, भेदभाव र महिलाहिंसा नियन्त्रण सम्वन्धी आचार संहिता केही पनि नरहेको ।	स्थानीयसरकार बाट कार्यालयमा हुन सक्ने सबै प्रकारको दुर्व्यवहार, भेदभाव महिला हिंसा नियन्त्रण सम्वन्धी आचार संहिता दस्तावेज । निर्णय पुस्तिका ।

२८					योजना तर्जुमा समितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता भए नभएको र यस समितिले वडा तहमा योजाना सम्वन्धी छलफल	०-१	०.५	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेको र यस समितिले वडा तहमा योजाना सम्वन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन समेत गरेको	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता रहेतापनि यस समितिले वडा तहमा योजाना सम्वन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन नगरेको	योजना तर्जुमासमितिलाई सुझाव दिने दस्तावेज तयार गर्दा लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिमा महिला, बालबालिका तथा अन्य सबै लक्षित समुदायको सक्रिय सहभागिता नरहेको र यस समितिले वडा तहमा योजाना सम्वन्धी छलफल समावेशी भए नभएको अनुगमन समेत नगरेको	योजना तर्जुमासमितिलाई र लैङ्गिकसमानता तथा सामाजिक समावेशीकरण कार्यान्वयन समितिले सुझाव दिएको दस्तावेज , बैठकको उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका र वडास्तरमा गरेको अनुगमन प्रतिवेदन ।

२९		समिति, उपसमिति रकार्य दल मा प्रतिनिधित्व	४		स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी प्रतिनिधित्व हुने व्यवस्था रहे । नरहेको ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट महिला र पुरुषको समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था रहेपनि व्यवहारमा केहीकोमात्र प्रतिनिधित्व हुने गरेको।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समावेशी र समानुपातिक प्रतिनिधित्वहुने व्यवस्था नरहेको ।	स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायबाट समावेशी प्रतिनिधित्व भएको उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका ।

३०					स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन पाए । नपाएको ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन पाएको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफलमा भागलिन पाए पनि निर्णय निर्माणमा भूमिका खेल्न नसकेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका प्रतिनिधिहरूले छलफल तथा निर्णय निर्माणमा स्वस्थ ढंगले भागलिन नपाएको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूको छलफल सहभागिताको उपस्थिति र निर्णय पुस्तिकाको प्रति ।

३१					स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्वन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरे नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्वन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी विश्लेषण सहित नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको ।	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्वन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी विश्लेषण नगरी नीतिगत र कार्यगत सुझाव दिने गरेको ।	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्वन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी विश्लेषण र सुझाव केहीपनि दिने नगरेको ।	स्थानीय तहमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन र समीक्षा सम्वन्धी कार्यमा स्थानीय सरकारले गठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले दिएका सुझावहरु ।

३२					स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको हितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरुको कार्यान्वयन हुने गरे नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरुको प्रायः कार्यान्वयन हुने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरुको कार्यान्वयन कहिले काहीँमात्र हुने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरुको कार्यान्वयन हुने नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेगठन गर्ने समिति, उपसमिति र कार्यदलहरूले महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोहितहुने गरी दिइएका नीतिगत र कार्यगत सुझावहरु र कार्यान्वयन समीक्षा

३३		वित्त व्यवस्थापनप्रणालीमा समावेशिता	४		स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिँसा बिरूद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिबृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेख गरी छुट्टै कोष स्थापना गरिएको । नगरिएको ?	०-१	०	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिँसा बिरूद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिबृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना भएको ।	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिँसा बिरूद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिबृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि बार्षिक आर्थिक ऐनमा उल्लेखगरी छुट्टै कोष स्थापना गर्ने निर्णय भएको तर कार्यान्वयननभएको ।	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिँसा बिरूद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिबृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि छुट्टै कोष स्थापना नभएको ।	स्थानीय तहमा महिलाविकास, लैङ्गिक हिँसा बिरूद्ध, महिला सीप विकास, नेतृत्व विकास तथा क्षमता अभिबृद्धि जस्ता बिषयमा स्रोत व्यवस्थापनका लागि लागि छुट्टै कोष स्थापना सम्वन्धी दस्तावेज ।

३४					के आदिवासी जनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोछ ? उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएकोछ ?	०-१	१	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएकोतथाउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था भएको तर उनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा भने नभएको।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकासर सशक्तिकरणको लागि वजेटको व्यवस्था तथाउनीहरूको आवश्यकता अनुसार कार्यक्रम तर्जुमा नभएको।	आदिवासीजनजाति, दलित अन्य लक्षित समुहका महिलाहरूको विकास र सशक्तिकरणको लागि वजेट तथा कार्यक्रम दस्तावेजहरु ।

३५					के स्थानीय सरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेटको व्यवस्थाभएको छ ? सो अनुसार कार्यक्रम पहिचान गरिएको छ ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेटको व्यवस्थाभएको तथासो अनुसार कार्यक्रम पहिचानगरिएको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेटको व्यवस्थाभएको तरसो अनुसार कार्यक्रम पहिचाननगरिएको।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको विकासको र आवश्यक मानवीय श्रोतहरु लागि वजेट तथा कार्यक्रम प्रवन्ध नै नभएको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक डेस्कको व्यवस्था तथा सोको लागि आवश्यक जनशक्ति , वजेट तथा कार्यक्रमको व्यवस्थाभएको दस्तावेज ।

३६					स्थानीयसरकारले समावेशी सूचनाप्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे । नगरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्वन्धी सूचना दिने वा नदिने गरेको ।	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गर्ने गरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्वन्धी सूचना दिने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था गरे पनि कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्वन्धी सूचना दिने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन गर्न बजेटको व्यवस्था नगरेको र कम्प्युटरकृतलेखा प्रणालीले समावेशी क्षेत्रमा भएको बजेट तथा खर्च सम्वन्धी सूचना पनि नदिने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समावेशी सूचना प्रणाली व्यवस्थापन बजे विनियोजन गरेको दस्तावेज र सूचना प्रणाली र यसबाट प्रवाहित सूचनाहरू ।

३७		तथ्याङ्क सङ्कलन तथा व्यवस्थापन	४		के स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याँक संकलनतथा अध्यावधिकगर्ने गरेको छ ? (लिङ्ग ,उमेर , र आर्थिक ,जात स्थिति आदि) (गाऊं।नगर प्रोफाईल)	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका(लिङ्ग ,जात ,उमेर , र आर्थिक स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्यांङ्क संकलनगर्ने गरेको र खण्डीकृत तथ्यांङ्कको समय समयमा अध्यावधिकगर्ने गरेको छ ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका(लिङ्गर ,जात ,उमेर , आर्थिक स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याँक संकलनगरेको तर खण्डीकृत तथ्यांङ्कको अध्यावधिकनगरेको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका(लिङ्गर ,जात ,उमेर , आर्थिक स्थिति आदि) समावेश भएको आधारभूत खण्डिकृत सूचना।तथ्याँक संकलनपनि नगरेको ।	महिला, पुरुष, बालबालिका, सबै जातजातिका (लिङ्ग ,उमेर , र आर्थिक ,जात स्थिति आदि) खण्डिकृत तथ्याङ्क सहितको गाऊं।नगर प्रोफाईल ।

३८					स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना।तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथा गरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गर । नगरेको (गाऊं।नगरप्रोफाईल)	०-१	0	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना।तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान गरी छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना।तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान गरेको तर छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना।तथ्याँक संकलन गर्दा बेरोजगार तथागरिबको पहिचान नै नभएकोले छुट्टाछुट्टै नक्साङ्कन गर्ने नगरेको	स्थानीय स्तरका समुदायस्तरका आधारभूत सूचना।तथ्याँक र नक्साङ्कन सहितको गाऊं।नगरप्रोफाईल ।

३९					के स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको छ ?	०-१	0	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नीति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारले आफ्नो पार्श्वचित्रमा आधारित खण्डीकृत तथ्यांक र सूचनालाई आधार मानिस्थानीय विकास योजना तर्जुमा गर्ने नगरेको ।	स्थानीयपार्श्वचित्र र खण्डीकृत तथ्यांक तथा सूचनाको विवरण र स्थानीय विकास योजना तर्जुमा दस्तावेज ।

४०					स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथा तथ्याँक अध्यावधिक गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन गरेपनि तथ्याँक अध्यावधिक नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा पाउनेहरू र पञ्जिकरणको अभिलेख व्यवस्थापन तथातथ्याँक अध्यावधिक गर्ने नगरेको ।	स्थानीय सरकारलेआफ्नो क्षेत्रका सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरणको अभिलेख ।

४१	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास २०	मानव संसाधन तथा क्षमता विकास	८		लैङ्गिक तथा समावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरे नगरेको र छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन भए । नभएको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा आए । नआएको ?	०-१	०.५	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार गरी छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने गरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार भएपनि छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको तथा यस्ता कार्यमा भए गरेको खर्च गर्ने कार्यविधि स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना तयार नगरेको, छुट्टैशिर्षकमा बजेट विनियोजन हुने नगरेको र यस्तो रकम खर्च गर्ने कार्यविधि समेत स्वीकृत भइ कार्यान्वयनमा नआएको ।	लैङ्गिक तथासमावेशी विकासको लागि क्षमता विकास कार्ययोजना , बार्षिक बजेट किताब र लैससासमा खर्च गर्नेकार्यविधि ।

४२					स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।कमर्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएका छन् वा छैनन् र तालिम कार्यकममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समान सहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको थियो वा थिएन ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।कमर्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिएको र तालिम कार्यकममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता गरिएको ।	स्थानीय सरकारकापदाधिकारी।कमर्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम लिए पनि तालिम कार्यकममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको ।	स्थानीय सरकारकासबै पदाधिकारी।कमर्चारीहरूले लैङ्गिक तथा समावेशी विकास, लैंगिक हिंशा सम्बन्धी तालिम नलिएका र तालिम कार्यकममा लक्षित समूह तथा अन्य सबै महिला र पुरुषको समानसहभागिता र उपस्थिति सुनिश्चितता नगरिएको ।	स्थानीय तहकापदाधिकारी तथा कर्मचारीहरु र समावेशी सदस्यहरूलाई तालिम प्रदान गर्दा कुल संख्याका आधारमा महिला तथापुरुषको सहभागी संख्याको अनुपात विश्लेषण प्रतिवेदन।

४३					तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकता समेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको छ ।छैन ?	०-१	०.५	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग तथा महिलाका आवश्यकतासमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने गरिएको ।	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग र महिलाका आवश्यकतासमेटिए पनि तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण लिने नगरिएको ।	तालिमका विषयवस्तुको प्रस्तुतीकरणमा लैङ्गिक सम्बेदनशील भाषाको प्रयोग हुने नगरेको ,महिलाका आवश्यकतापनि नसमेटिएको र तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण समेत लिने नगरिएको ।	तालिममा समेटिएको विषयवस्तु, भाषाको लेखन र प्रयोगको स्तर, आवश्यकतामा आधारितभएको तालिमको गुणस्तर, सेवा सुविधा सम्बन्धमा पृष्ठपोषण प्रतिवेदन ।

४४					महिला तथा लक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू (प्राबिधिक तालिम, क्षमता विकास, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण) छन । छैनन् ? सो अनुसारको वजेट विनियोजन गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूरहेका र सो अनुसारको वजेटविनियोजन हुने गरेको ।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरू भए पनिसो अनुसारको वजेट विनियोजन हुने नगरेको ।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीहरूको क्षमता अभिवृद्घिका लागि निर्दिष्ट कार्यक्रमहरूर सो अनुसार वजेटविनियोजन हुने नगरेको ।	महिला तथालक्षित समुहका पदाधिकारीको क्षमता विकाससम्वन्धी प्राबिधिक तालिम, नेतृत्व विकासको तालिम, भ्रमण आदिको प्रतिवेदन र परिमाण खुल्ने बजेट खर्च विवरण ।

४५					के स्थानीय सरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्वन्धी तालिम दिन तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत छन् ? (विषयगत तालिमप्राप्त जनशक्ति संख्या)	०-१	०.५	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्वन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने यथेष्ट मानवीय श्रोत रहेको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्वन्धी तालिम दिन तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने केही मानवीय श्रोत रहेको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्वन्धी तालिम दिने तथा कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने मानवीय श्रोत नरहेको ।	स्थानीयसरकारमा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी सम्वन्धी तालिम तथाकार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्न सक्ने विषयगत तालिमप्राप्त जनशक्ति संख्या विवरण ।

४६					के स्थानीय सरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था छ ?	०-१	0	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था रहेको ।	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइको व्यवस्था भएपनि जनशक्ति नखटाइएको ।	स्थानीयसरकारमा मानव संसाधन विकास केन्द्र वा शाखा वा इकाइ र सो सम्वन्धी जनशक्ति नहेको ।	स्थानीयसरकारको संगठन संरचना र कार्यरत जनशक्तिको शाखागत विवरण ।

४७					महिला र व न्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन कार्यक्रम रहे नरहेको र कार्यान्वयन भए नभएको । (संचालित तालिम कार्यकम संख्या र उपस्थिति)	०-१	0	महिला र वन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षा सञ्चालन हुने गरेको ।	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका हुने गरेपनि सबैले अवसर नपाएको ।	महिला रवन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी कक्षाका हुने नगरेको र कार्यक्रम समेत नरहेको ।	स्थानीय तहको बार्षिक कार्यक्रम र महिला तथावन्चितिकरणमा परेको समुदाय लक्षित लोक सेवा आयोग पूर्व तयारी सम्वन्धी कार्यक्रमहरूको उपस्थिति विवरण ।

४८					महिला विकासका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्दताहरूका बारेमा स्थानीयसरकार पदाधिकारीहरू। कर्मचारीहरूलाई जानकारी छ ? सोको लागि अभिमुखीकरणग रिएकोछ ? (कार्यकम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०.५	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्दताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिन अभिमुखीकरणगरिएको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्दताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिने कार्यक्रम रहेपनि सञ्चालन नभएको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्दताहरूका बारेमा स्थानीयसरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी नभएको र यस्तो जानकारी दिने कुनै कार्यक्रम नरहेको ।	महिला विकासका लागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्दताहरूका बारेमा स्थानीय सरकारका पदाधिकारीहरू वा कर्मचारीहरूलाई जानकारी दिने अभिमुखीकरण कार्यकमको संख्या र उपस्थिति विवरण ।

४९		अनौपचारिक मूल्य, मान्यता र कुसंस्कार बिरूद्ध जनचेतना	४		महिला विरुद्ध सवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरीकार्यक्रम समयैमा सम्पन्न गरेको छ ? (कार्यकम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०.५	महिला विरुद्ध सवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र सो अनुसारको बजेट विनियोजन गरीकार्यक्रम समयैमा सम्पन्न हुने गरेको ।	महिला विरुद्ध सवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू रहेपनि सो अनुसारको बजेट विनियोजन तथा कार्यक्रम सञ्चालन नभएको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू नरहेको र यसकालागि बजेट समेत विनियोजन हुने नगरेको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू र बजेट विवरण तथा सञ्चालित कार्यक्रम कार्यकम संख्या मिति , र उपस्थिति विवरण ।

५०					लैङ्गिक हिँसा रहित गाऊ ।नगरपालिका घोषणा गरेको छ ? (घोषणा गरेको मिति) र महिला हिंसाविरुद्ध सून्य सहिष्णुता अपनाएको छ ? (घटेका घटना संख्या र लिइएका निर्णय)	०-१	0	लैङ्गिक हिँसारहित गाऊ । नगरपालिका घोषणा भएको र महिला हिंसाविरुद्ध सून्य सहिष्णुता अपनाइएको ।	लैङ्गिकहिँसारहित गाऊ । नगरपालिका घोषणा भएपनि महिला हिंसाका घटना उल्लेख्य रुपमा नघटेको ।	लैङ्गिकहिँसारहित गाऊ ।नगरपालिका घोषणा पनि नभएको र महिला हिंसाका घटना उल्लेख्य संख्यमा रहेको ।	लैङ्गिक हिँसारहित गाऊ । नगरपालिका घोषणा गरेको मिति तथा लिइएका निर्णय विवरण र स्थानीय न्यायिक समिति वा प्रहरीमा महिला हिंसासम्वन्धी उजुरीदर्ता विवरण ।

५१					स्थानीय सरकारले महिला विरुद्ध सवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गरेको छ ? (कार्यकम संख्या र उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका)	०-१	०.५	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गरिएको ।	महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू स्थानीय सरकारहरूले संचालन गर्नेगरे पनि प्रभावकारी नभएको ।	स्थानीय सरकारले महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने नगरेको ।	स्थानीय सरकारले सञ्चालन गरेका महिला विरुद्धसवै खाले हिंसा निर्मूल गर्ने कार्यक्रमको उपस्थिति तथा निर्णय पुस्तिका

५२					के स्थानीय सरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै) जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने गरेको छ ? (कार्यकम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेको विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि जस्ता सामाजिक कुरीति हटाउन कार्यक्रमहरू संचालनगर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि मध्ये केहीमात्र सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम संचालनगर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि सामाजिक कुरीति हटाउने कार्यक्रम संचालनहालसम्म नगरेको ।	स्थानीयसरकारले समाजमा रहेका विभिन्न कुसंस्कार जस्तै जातिगत छुवाछुत, छाउपडी, बालविवाह, बहु विवाह, दाइजो, आदि सामाजिक कुरीति हटाउन सञ्चालन गरेका कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति ।

५३		कानूनी साक्षरता	४		स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू,	०-१	0	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरुमध्ये केही सिमितलाई मात्र नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत केही जनप्रतिनिधिहरू तथा पालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरुमध्ये कसैलाई पनि नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, अन्तर सरकार वित्त व्यवस्थापन ऐन, कर्मचारी समायोजन ऐन, मुलुकी संहिताहरू, बिषयगत कानूनहरू, पालिकाले जारी गरेका कानूनहरू र अन्य प्रचलित महत्वपूर्ण	स्थानीय तहका महिला तथा समावेशी समूहबाट निर्वाचित भएका समेत जनप्रतिनिधिहरू र पालिकामा कार्यरत कर्मचारीलाई नेपालको संविधान र अन्य प्रचलित कानूनको बिषयमा गरिएको अभिमुखीकरण कार्यक्रमको संख्या र उपस्थिति विवरण ।

५४					स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्वन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्वन्धमा	०-१	०.५	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख, प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्वन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्वन्धमा समय समयमा अभिमुखीकरण गर्ने गरेको	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूमध्ये केहीलाईमात्र कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्वन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्वन्धमा अभिमुखीकरण गरिएको ।	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्वन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तुका सम्वन्धमा कुनैपनि अभिमुखीकरण नभएको ।	स्थानीय तहका कार्यपालिका सदस्यहरू, सभाका सदस्यहरू र पालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सबै शाखा प्रमुखहरूलाई कानूनको मस्यौदा तर्जुमा सम्वन्धी प्रक्रिया र समाधान गर्नु पर्ने मूल समस्या तथा सवाल लगायत मुख्य बिषयवस्तु

५५					के महिलाहरूको लागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालित भएका छन ? (जस्तैः कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरूद्धका कार्यक्रम आदि बारे अनुशिक्षण)	०-१	०.५	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी - कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरूद्धका कार्यक्रम आदिबारेनियमितरुपमाअनुशिक्षण हुने गरेको ।	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरूद्धका केही बिषयमा अभिमुखिकरण हुने गरेको ।	महिलाहरूकोलागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी -कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, र चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरूद्धका कार्यक्रम आदिबारेअनुशिक्षण नभएको ।	महिलाहरूको लागि कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कानूनी हकअधिकार, एकल महिला, चेलिबेटी बेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरूद्धका कार्यक्रम आदिबारेअनुशिक्षण कार्यकम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या

५६					महिलाहरूको लागिसंचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट के उनीहरु लाभान्वित भएका छन् ? (जस्तैः कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरूद्धकाकार्यक्रम आदिबारे अनुशिक्षण र	०-१	०.५	महिलाहरूको लागिसंचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरूद्धमहिलाहरू सशक्तिकरण भएको ।	महिलाहरूको लागिसंचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालनबाट कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरूद्धकाबिषयहरु मध्ये केहीमा महिलाहरूको सशक्तिकरण भएको ।	महिलाहरूको लागिसंचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन नभएको र यसले महिलाको कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम, छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरूद्धकाकार्यक्रमहरूमा महिलाहरु सशक्त नभएको ।	महिलाहरूको लागिसंचालित कानूनी शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरू जस्तैः कानूनी हक अधिकार, एकल महिला, चेलिबेटीबेचविखन विरुद्ध कार्यक्रम छाउपडी प्रथा विरुद्ध कार्यक्रम, यौनहिँसा बिरूद्धकाकार्यक्रम आदिबारे अनुशिक्षण कार्यकम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या

५७		विपद व्यवस्थापनमा समावेशिता	४		स्थानीय सरकारले विपद व्यवस्थापन सम्वन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्स गरे । नगरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र	०-१	०.५	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्वन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्स हुने गरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्वन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायका सिमित व्यक्तिसँगमात्र परामर्श लिने गरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरी विशेष राहत र महिला पुरुषलाई अलग अलग संरक्षणको प्रावधान नरहेको ।	स्थानीय सरकारलेविपद व्यवस्थापन सम्वन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधि स्वीकृतगर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायसँग परामर्श लिने नगरेको र यस्तादस्ताबेजमा सिमान्तीकृत वर्ग र समुदायलाई लक्षित गरीएको विशेष राहतको प्रावधान समेत नरहेको ।	स्थानीय सरकारले विपद व्यवस्थापन सम्वन्धी मापदण्ड, रणनीति, कार्यनीति सहितको कार्यविधिको प्रति र निर्माणको क्रममा गरिएको परामर्श कार्यक्रमको उपस्थिति र सहभागिता विवरण ।

५८					स्थानीयस्तरको विपद सम्वन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०	स्थानीयस्तरको विपद सम्वन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहमा महिला र वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको खण्डीकृत तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयस्तरको विपद सम्वन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहका महिला रकेही वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयस्तरको विपद सम्वन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लाभान्वित समूहका महिला र वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क नराखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयस्तरको विपद सम्वन्धी तथ्याङ्क सङ्कलन, नक्साङ्कन तथा व्यवस्थापन गर्दा लिइएको लाभान्वित समूहका महिला र वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको तथ्याङ्क तथा राखी आपतकालीन कार्य सञ्चालन तथा राहत वितरणको सूची ।

५९					समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्वन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्वन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा उनीहरूलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी सञ्चालन गर्ने गरेको ।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्वन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा केही वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागितामा उनीहरूलाई प्राथमिकतामा राखी सञ्चालन गर्ने गरेको ।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्वन्धी कार्यगर्दा लाभान्वित समूहमा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागिता विना उनीहरूलाई बिशेष प्राथमिकता नदिइ सञ्चालन गर्ने गरेको ।	समुदायमा आधारित विपद व्यवस्थापन सम्वन्धी कार्यका लाभान्वित समूह र उनीहरूको दिएको प्राथमिकता तथा सहभागिता विवरण ।

६०					विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरेको ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय मध्ये सिमितको सहभागितामा निर्णय गर्ने गरेको ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको सहभागितामा विना नै निर्णय गर्ने गरेको ।	विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन र स्रोत परिचालन गर्दा महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदाय समेतको सहभागितामा भएको उपस्थिति विवरण ।

६१	सेवा प्रवाह २०	पूर्वाधार विकास	४		स्थानीय तहका भवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमान तयार गर्दा संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिले निर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरी लैङ्गिक, बाल र अपाङ्ग मैत्री / संबेदनशील संरंचनाको प्रावधान सहित हुने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीलैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्रीतथासंबेदनशील संरंचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत हुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीभएपनि लैङ्गिक र बालमैत्रीतथासंबेदन शील संरंचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत नहुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतयार गर्दा महिला , बालबालिका र अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीलैङ्गिकबालमैत्री तथासंबेदनशील संरंचना निर्माण हुनेगरी स्वीकृत नहुने गरेको	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पूर्वाधार तथा अन्य संरचना निर्माणको लागि स्वीकृत ड्रइङ, डिजायन, लगत अनुमानतथा संरचना निर्माण भएपछि महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्तिलेनिर्बाध प्रयोग गर्न सकिने गरीलैङ्गिक, बालरअपाङ्ग मैत्री / संबेदनशील

६२					स्थानीय तहका भवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार र सम्वन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण गरिएको छ ।छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्वन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्वन्धी भवन र अन्य संरचनाहरूमध्ये केहीको मात्रनिर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने गरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार सम्वन्धी भवन र अन्य संरचनाहरू निर्माण गर्दा महिला, अपाङ्गता भएकाव्यक्ति तथा बालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी निर्माण हुने नगरेको ।	स्थानीय तहकाभवन, भौतिक पुर्वाधार तथा संरचनाहरु, शिक्षा, स्वास्थ्य र अन्य सामाजिकपूर्वाधार र सम्वन्धी भवन र अन्य संरचनाहरूका ड्रइङडिजायन , र निर्मित संरचनाको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदनहरू ।

६३					स्थानीय तहले १५०० वर्गफिट भन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथा संरचना निर्माण सम्वन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा बाल मैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय तहले १५०० वर्ग फिट भन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्वन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिने गरेको ।	स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्वन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्नुपर्ने नीति बनाएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्वन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न निर्देशनदिनेकुनै नीति नै नभएको र हालसम्म यस बिषयमा नसोचिएको ।	स्थानीय तहले१५०० वर्गफिटभन्दा बढी प्लीन्थ क्षेत्रफल भएका निजी तथा सार्वजनिक भवन तथासंरचना निर्माण सम्वन्धी नक्सा स्वीकृत गर्दा महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथाबालमैत्रीयुक्त दृष्टिकोणबाट समेत उपयुक्त हुने गरी संरचना तयार गर्न

६४					स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू रहे । नरहेको ?	०-१	०	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू रहेका ।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्ने सोच बनाएको तर सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू नरहेको ।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न नीति तथा सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने आयोजनाहरू समेत नरहेको ।	स्थानीय तहले महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई लक्षित गरी परंपरागत तथा आधुनिक उर्जा (जन विद्युत, विभिन्न बैकल्पिक उर्जा स्रोतबाट प्राप्त हुने उर्जा, सुधारिएको चुलो आदि) को प्रयोग गर्न सकारात्मक वातावरण र प्रोत्साहन गर्ने नीति तथा आयोजनाहरू ।

६५		प्रजनन् स्वास्थ्य	४		गर्भवती महिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्वन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भए । नभएको ?	०-१	०.५	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगा गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्वन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश गरी सो नीति कार्यान्वयन गरिएको ।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने गरी बार्षिक नीति र कार्यक्रममा प्रजनन् स्वास्थ्य सम्वन्धी नीति र कार्यक्रम समावेश भएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा गलगाउने नीति तथा यसको कार्यान्वन केहीपनि नभएको ।	गर्भवतीमहिलालाई जोखिमयुक्त, खतरायुक्त काममा नलगाउने नीति र यसको अनुगमन प्रतिवेदन ।

६६					स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पाताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका जनिकस्थलसार्व हरुमबच्चालाई स्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको छ । छैन ?	०-१	०	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पाताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरु मा बच्चालाईस्तनपान का निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था र सो को व्यवस्थापन गरिएको ।	स्थानीय तहको कार्यालयअस्पाताल , वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थलहरुमा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीय तहको कार्यालयअस्पाताल , वा स्वास्थ्य चौकी र व भएका सम्भ सार्वजनिकस्थलहरु मा बच्चालाईस्तनपानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था सम्वन्धी नीति तथा यसको व्यवस्थापन केहीपनि नभएको ।	स्थानीय तहको कार्यालय , अस्पाताल वा स्वास्थ्य चौकी र सम्भव भएका सार्वजनिकस्थल हरुमा बच्चालाईस्तन पानका निमित्त अलग्गै कक्ष र समयको व्यवस्था गर्ने नीति र यसको अनुगमन प्रतिवेदन ।

६७					परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालन गरिएका छन् ?	०-१	१	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरूसंचालन गरिएका ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी केही विशेष कार्यक्रमहरू मात्र संचालन भएका ।	परिवार नियोजन, मातृ शिशु कल्याण, विस्तारित खोप, पोषण, जनसंख्या शिक्षा र जनस्वास्थ सम्बन्धीकार्यक्रम लगायत महिलाहरूको स्वास्थ्य सुधार सम्बन्धी कुनैपनि विशेष कार्यक्रमहरूसंचालित नभएका	सुत्केरी हुँदाको स्वास्थ्य अवस्था सुधार गर्न, किशोरीहरूको लागि प्रजनन र यौन शिक्षा आदानप्रदान गर्न, एचआईभी एड्स, स्तनक्यान्सर, पाठेघरको क्यान्सर र आङ्ग खस्ने अवस्था सुधार गर्ने र स्वास्थशिविरहरू राख्ने जस्ता महिलाको स्वास्थ्य सुधार सम्वन्धी कार्यकम संख्या

६८					महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट भए । नभएको ?	०-१	0	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयनमा रहेको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम भएपनि बजेट विनियोजन नभएको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने कार्यक्रम र बजेट नभएको ।	महिला, गरिब, निमुखा र बञ्चितिकरणमा परेका व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य बिमा गर्न सहजीकरण र सहयोगगर्ने चालु बर्षको कार्यक्रम र बजेट भएको प्रति र गतबर्षको समीक्षा प्रतिवेदन ।

६९		शिक्षा कार्य क्रम	४		स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने प्रवन्ध मिलाए । नमिलाएको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने प्रवन्ध मिलाएको ।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने नीति भएपनि पर्याप्त प्रयास नभएको ।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने प्रवन्ध नमिलाएको ।	स्थानीय तहले आफ्नो पालिका भित्रका विद्यालय जाने उमेरका सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा भर्ना गराउने निर्णय तथा यसको कार्यान्वयन प्रतिवेदन ।

७०					स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकासबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रबृत्तिको व्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाए ।	०-१	०.५	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकासबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रबृत्तिकोव्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको ।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका केही परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकाकेही बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रबृत्तिकोव्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाएको ।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकाकुनै बालबालिकालाई पनि दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रबृत्तिकोव्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध नमिलाएको ।	स्थानीय तहलेआफ्नो पालिका भित्रका आर्थिक अवस्था कमजोर भएका परिवारका बालिका तथा वञ्चितिकरणमा परेका समूदायकासबै बालबालिकालाई दिवा खाजा, निशुल्क पाठ्यपुस्तक र शैक्षिक सामाग्री तथा पोसाक उपलब्ध गराउन छात्रबृत्तिकोव्यवस्था गरी निशपक्ष वितरण हुने प्रवन्ध मिलाउने

७१					अशिक्षित महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू संचालित भए । नभएका ? (जस्तैः अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि) (कार्यकम संख्या र पटक तथा सहभागी संख्या)	०-१	०.५	अशिक्षित महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि संचालन भएका ।	अशिक्षित महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षा, आदि संचालन गर्ने नीति भएपनि बजेट विनियोजन नभएको ।	अशिक्षित महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा, प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षाआदि कुनैपनि संचालन नभएको ।	अशिक्षित महिलाहरूको लागिशिक्षा सम्बन्धी विशेष कार्यक्रमहरू अभिभावकशिक्षा , प्रौढ तथा किशोरी कक्षाहरू, साथी शिक्षा, कार्यमूलक प्रौढ शिक्षा, बच्चादेखि बच्चा कक्षाआदि संचालनको उपस्थिति र चनुगमन प्रतिवेदन ।

७२					विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन हुने गरेको ।	केही विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण सम्वन्धी सिमित कार्यक्रम संचालन हुने गरेको ।	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण जस्ता कुनै कार्यक्रम संचालन हुने नगरेको ।	विद्यालयमा छात्र र छात्राको लागि छुट्टा छुट्टै शौचालय, किशोरी छात्राको लागी प्याड र यौन शिक्षा तथा सहजीकरण कार्यक्रम संचालन तथा अनुगमनका प्रतिवेदनहरु ।

७३		खाने पानी तथा सरसफाइ	४		गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्यानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भए । नभएको ?	०-१	१	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्यानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भएको ।	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि एउटै शौचालयको व्यवस्थाभएको ।	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्यानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध नभएको ।	गाउँपालिका । नगरपालिकामा सफा पिउने पानी, सफासँग हात धुने व्यवस्था, महिला र पुरुषका लागि अलग्गै शौचालयको व्यवस्था, र स्यानीटाइजरको उपयोग गर्ने प्रवन्ध भए । नभएको अनुगमन गर्ने ।

७४					स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौंडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौंडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको ।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामाकेही वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौंडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन भएको ।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौंडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको ।	स्थानीय तहको आयोजना तथा स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा वडा वडामा खुला दिसामुख्त पालिका, घरघरमा शौचालय, डाँडा र गौंडामा पोखरी, टोल सफाइ अभियान जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने बजेट र संचालन प्रतिवेदन ।

७५					कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरूषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबुद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरूषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबुद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरेको ।	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरूषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबुद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने बजेट तथा कार्यक्रम रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरूषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबुद्धि कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको ।	कुहिने र नकुहिने घरायसी फोहोर छुट्याउने व्यवस्था, फोहोर संकलन तथा विसर्जन, घरघरमा भान्छाको फोहोर र पानीबाट करेसा बाली तथा गमला र फुलबारी जस्ता कार्यक्रममा महिला र पुरूषको समान सहभागिता हुनुपर्ने जस्ता चेतना अभिबुद्धि कार्यक्रमको

७६					महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको ।	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने कार्यक्रम रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	महिलाहरू बढीमात्रामा संलग्न हुने कार्यमा सफापानीको सहज व्यवस्थाका लागि स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन हुने नगरेको ।	स्थानीय महिलाहरुको सक्रीय सहभागितामा आकासेपानी संकलन र भण्डारण, परंपरागत इनार र कुवाको पुनर्जीविकरण र रिचार्जिङ कार्यक्रम सञ्चालन बजेट र प्रतिवेदन ।

७७		स्वरोजगार तथा आय आर्जन र बजार व्यवस्थापन	४		स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक , आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राख्ने र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको छ । छैन ?	०-१	०.५	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कार्यक्रमहरू राख्ने गरिएको र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिएको ।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक केही कार्यक्रमहरू राख्ने गरिएको तर र बार्षिक बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयनभएको।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्दा बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक, आयमूलक र सीपमूलक कुनै कार्यक्रम राख्ने नगरिएको ।	स्थानीय सरकारकोयोजना तर्जुमा गर्नु अगाडि बेरोजगार तथा गरीबीको नक्साङ्कनको समेत आधार लिईमहिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने स्वरोजगारमूलक , आयमूलक र सीपमूलक कार्यकमको विषयवस्तु, बजेट तथा संख्या

७८					स्थानीय सरकारले स्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायको क्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयवन गर्ने गरे । नगरेको ? (कार्यकम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरी कार्यान्वयवन गर्ने गरेको ।	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय गरेको तर कार्यान्वयवन नभएको ।	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि कार्यक्रमहरू तय नगरेको र कुनै त्यस्ता कार्यक्रम कार्यान्वयवन नभएको ।	स्थानीय सरकारलेस्वरोजगार तथा बैदेशिक रोजगारीमा जाने महिला तथा बञ्चितिकरणमा परेको समुदायकोक्षमता विकासको लागि गरिएका कार्यक्रमहरूको संख्या र उपस्थितितथा , स्वीकृत कार्यक्रम ।

७९					ग्रामीण महिला प्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) र सामाजिक परिचालक तयार गर्ने गरे । नगरेको ? (मनोनयन, नियुक्ति वा गठन र तालिमसम्बन्धी सुचकाँक)	०-१	0	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने गरेको ।	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने नगरेको ।	ग्रामीण महिलाप्राविधिकहरू (पशु सेवा, कृषि, स्वास्थ्य र पूर्वाधार सम्बन्धी प्राविधिक) रसामाजिक परिचालक तयार गर्ने गर्ने निर्णय र मनोनयन, नियुक्ति वा गठन र तालिमसम्बन्धी विवरण ।

८०					गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भए । नभएको?	०-१	०	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको ।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम भएको तर कार्यान्वयन नभएको ।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम नभएको ।	गरिब तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायको पहुँच र क्रयशक्ति अनुरूप सुपथमूल्य सहकारी पसलहरूको व्यवस्थापनमा पालिकाको कार्यक्रम र अनुगमन प्रतिवेदन ।

८१	सुशासन तथा उत्तरदायित्व २०	सुशासन	४		स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरी सोही कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको वा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरी सोही कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट निर्णय गरी कामकाज गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी गरेपनि सम्बन्धित अधिकारीबाट तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा तदर्थ निर्णय गरी कामकाज हुने गरेको ।	स्थानीय तहले स्थानीय सेवा प्रवाह, विकास निर्माण र स्थानीय शासनका बिषयमा कार्यपालिका तथा सभाबाट नीति, कानून जारी र कानून बमोजिम सम्बन्धित अधिकारीबाट भएका निर्णय ।

८२					स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ल्याए । नल्याएको ?	०-१	०.५	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता केही नीतिमात्र कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता कुनै नीति कार्यान्वयनमा नल्याएको ।	स्थानीय तहले विधिको शासन, व्यापक जनसहभागिता, भ्रष्टाचार बिरूद्ध शून्य सहनशीलता, सेवा प्रवाहमा निश्पक्षता र महिला तथा वञ्चितिकरणमा परेको समुदायलाई अग्राधिकार जस्ता नीति र कार्यान्वयन प्रतिवेदन ।

८३					महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्धताहरू का क्षेत्रमा कार्यक्रमतय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको छ ? (कार्यकम संख्या र उपस्थिति)	०-१	०.५	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्धताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय गरी कार्यान्वयन गर्ने गरेको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्घताहरूका क्षेत्रमा कार्यक्रमतय भएपनि कार्यान्वयन नभएको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्धताका क्षेत्रमा कुनै कार्यक्रमतय नभएको तथा कुनै कार्यान्वयन नभएको ।	महिला विकासकालागि भएका बेइजिङ्ग घोषणा पत्रका वाह्रवटा प्रतिवद्धताहरू का क्षेत्रमा स्वीकृत तथा सञ्चालित कार्यक्रमसंख्या र उपस्थिति ।

८४					संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयन गर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यक्रमहरू समयैमा सम्पन्न गरेको छ ?	०-१	०	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन गरी कार्यक्रमहरू समयैमा सम्पन्न गर्ने गरेको ।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्न कार्यक्रमहरूमा रकम विनियोजन भएपनि कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन नभएको।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्नेकुनै कार्यक्रममा रकम विनियोजन नभएको र हालसम्म कुनै कार्यक्रम नभएको ।	संयुक्तराष्ट्रसङ्घीय बाल अधिकार महासन्धी, १९८९ मा गरिएको प्रतिबद्धता कार्यान्वयनगर्ने कार्यक्रममा विनियोजित बजेट तथा कार्यकम संख्या, कार्यकम संचालन भएको संख्या र उपस्थिति ।

८५		उत्तरदायित्व रजवाफदेहिता	४		स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले आकल झुकल केही कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले कुनै कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गर्ने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले नियमित रुपमा कार्यक्रमको सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण गरेको प्रति र कार्यक्रमको उपस्थिति ।

८६					स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायका सदस्यको उपस्थिति रहनेगरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायकोउपस्थिति रहनेगरेको ।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायको कहिले काहीँमात्रउपस्थिति रहनेगरेको ।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथा समुदायकोउपस्थिति रहनेनगरेको ।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रमको उपस्थिति रजिष्टर र बन्चितिकरणमा परेका व्यक्तिकोउपस्थिति ।

८७					स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यकम र सो को कार्यान्वयका विषयमा आवाज	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यकम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा उठेका प्रश्न उपर स्थानीय सरकारबाट	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यकम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा उठेका प्रश्नमध्ये केहीकोमात्र स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यकम र सो को कार्यान्वयकाविषयमा आवाज उठ्ने गरे पनि यसमा स्थानीय सरकारबाट सम्बोधन हुने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले गर्ने सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक सुनुवाई, नियमित पत्रकार भेटघाट र सूचनाको सार्वजनिकीकरण कार्यक्रममा बन्चितिकरणमा परेका व्यक्ति तथासमुदायको तर्फबाट स्थानीय सरकारले लिएको नीति तथा कार्यकम र सो को

८८					स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याए । नल्याएको ?	०-१	१	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको ।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरे पनि कार्यान्वयनमा आइनसकेको ।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको आचार संहिता स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा नल्याएको ।	स्थानीय सरकारका जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको स्वीकृत आचार संहिता ।

८९		सूचना तथा संचार	४		स्थानीयसरकारले नियमितरुपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरे । नगरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी	०-१	१	स्थानीयसरकारले नियमितरुपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकगरेको ।	स्थानीयसरकारले नियमितरुपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने गरे पनि महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकनगरेको ।	स्थानीयसरकारले नियमितरुपमा समग्र वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिक गर्ने नगरेकोर महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलाई लक्षित गरेर राखेको कार्यक्रम तथा बजेट सरोकारवालाले थाहा पाउनेगरी सार्वजनिकनगरेको ।	स्थानीयसरकारले नियमितरुपमा समग्र गरेको वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमको सार्वजनिकीकरण र महिला, बालबालिका र आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग, दलित, अपाङ्गता भएकाव्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लक्षित कार्यक्रम तथा बजेट सार्वजनिकगरेको

९०					स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने नीति रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचना स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गर्ने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय सूचनाहरू स्थानीय भाषामा प्रवाह तथा प्रशारण गरेको विवरण ।

९१					के स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम.र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिक समानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको छ ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्बाटकेहीमात्र समावेशी तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने गरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्बाट समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी सूचना प्रवाह गरी जनतालाई सुसुचित गर्ने नगरेको ।	स्थानीयसरकारले स्थानीय रेडियो, एफ.एम. र छापा माध्यमद्वारा समावेशीकरण तथा लैंगिकसमानता सम्बन्धी प्रवाहित सूचनाको प्रति ।

९२					के स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको	०-१	०.५	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाहबाट यीवर्गहरूको	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाह भएपनि यसबाट यीवर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि भएको आधार नभएको ।	स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्य लक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचार सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रवाह नभएको र स्थानीय तहका कार्यक्रमबाट यी वर्गहरूको जनचेतनामा वृद्धि नभएको ।	के स्थानीयस्तरमा महिला, बालबालिका सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासी जनजाति, दलितमधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएको व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिक लगायत अन्यलक्षित समुहहरूको सूचना, शिक्षा तथा संचारसम्बन्धी कार्यक्रमको

९३		अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	४		के कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्वन्धित समुदायले पूरा लाभ लिन सकेको छ ?	०-१	०.५	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्वन्धित समुदायले पूरा लाभ लिन सकेको ।	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्वन्धित समुदायले केहीमात्र लाभ लिन सकेको ।	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्वन्धित समुदायले लाभ लिन नसकेको ।	कार्यक्रमतथा परियोजना कार्यान्वयनबाट सम्वन्धित समुदायले पूरा लाभ लिएको प्रभाव अध्ययन प्रतिवेदन ।

९४					के स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यकमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकास सम्वन्धीकार्यक्रमकोसंचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने गरिन्छ ?	०-१	0	स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यकमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकास सम्वन्धीकार्यक्रमकोसंचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने गरिएको ।	स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यकमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकास सम्वन्धीकार्यक्रमको संचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने कार्यक्रम रहेको तर कार्यान्वयन नभएको ।	स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यकमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकासकाकार्यक्रमको संचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण गर्ने कार्यक्रम नभएको ।	स्थानीयसरकारले संचालन गरेका कार्यकमको अनुगमन, मूल्याङ्कन गर्दा लैङ्गिक समानता तथासामाजिक समावेशी विकासकाकार्यक्रमकोसंचालनबाट सरोकारवालालाई पुगेको लाभ, असर र प्रभावविश्लेषण भएको प्रतिवेदन ।

९५					के स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न बर्ग (आदिवासीजन जाति, दलित मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकल गायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल गर्नेगरेका छ ?	०-१	०.५	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायतलाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायत लाई लक्षित कार्यक्रम माथियदाकदा छलफल हुने गरेको ।	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजनजाति, दलित मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकलगायत लाई लक्षित कार्यक्रम माथिछलफल हुने नगरेको ।	स्थानीयसरकारको समीक्षा बैठकमा महिला, बालबालिका, सबै जातजातिका विपन्न वर्ग (आदिवासीजन जाति, दलित मधेशी, मुश्लिम, पिछडावर्ग) अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, जेष्ठनागरिकल गायतलाई लक्षित गरी भएको छलफल प्रतिवेदन ।

९६					के अनुगमन तथामूल्याङ्कन बाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिन्छ ?	०-१	१	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छ ।	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका केही पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छ ।	अनुगमन तथामूल्याङ्कनबाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गर्ने गरिएको छैन ।	अनुगमन तथामूल्याङ्कन बाट सिकेका पाठहरू कार्यक्रम वा योजना तयार गर्दा समावेश गरेको प्रमाण ।

९७		समन्वय र सम्बन्ध बिस्तार	४		स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	१	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका केही नीति, कानून तथा कार्यक्रमको कार्यान्वयनमा मात्र सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने गरेको ।	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गर्ने नगरेको ।	स्थानीय तहले संघ र प्रदेश सरकारहरूले तय गरेका नीति, कानून तथा कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा सहकार्य, समन्वय र सहजीकरण गरेको प्रमाण ।

९८					लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच सञ्जाल बनी कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि नियमितरुपमा कार्य हुने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जालमा कार्यगत छलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि नियमितरुपमा कार्य हुने गरेको ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जालमाआकलझुकल कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि बेलाबेलामा कार्य हुने गरेको ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जालमा कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि कार्य हुने नगरेको ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच बनेको सञ्जाल मा कार्यगतछलफल तथा यस क्षेत्रको विकासको लागि कार्य गरेकोप्रमाणित हुने बैठकका निर्णयपुस्तिका तथा निर्णय ।

९९					लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्वन्धी क्षमता विकासतालिमहरू प्रदान गर्ने गरे । नगरेको ?	०-१	०.५	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्वन्धी क्षमता विकासतालिमहरू प्रदान गर्ने गरेको ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का केहीप्रतिनिधिलाई मात्रलैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्वन्धी क्षमता विकासतालिम दिने कार्यक्रम रहेको ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्वन्धी क्षमता विकासतालिमहरू प्रदान गर्ने नगरे ।	लैङ्गिक समानतातथा समावेशी विकासको लागि विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूबीच कार्यगत संयन्त्र (संजाल) का प्रतिनिधिहरूलाई लैङ्गिक तथा समावेशी विकास सम्वन्धी क्षमता विकासतालिम प्रदान गरेको कार्यकम संख्या र उपस्थिति ।

१००					महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्बाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकारकार्ययो	०-१	०	महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्बाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना , मानव अधिकारकार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरूद्धको	महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्बाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकारकार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरूद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनिउल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम	महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्बाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव अधिकारकार्ययोजना तथा छुवाछुत बिरूद्धको कार्ययोजनामा स्थानीय सरकारको जिम्मेवारी भनिउल्लेख गरिएका कार्यक्रमहरूमा रकम	महिला विरुद्धहुने सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि कार्यान्वयनका लागि तयारगरिएको राष्ट्रिय कार्ययोजना र संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय सुरक्षा परिषद्बाट पारितप्रस्ताव नम्बर १३२५ र १८२० को कार्यान्वयन राष्ट्रिय कार्ययोजना, मानव

द्रष्टब्यः सहभागीहरूले लैससास परीक्षण गर्दा महिला तथा पुरुषमा पनि कुन वर्गको र जातको महिला तथा पुरुष हो भन्ने कुरालाई पनि विश्लेषणaA